

SEDAJ SE JE ZAČEL NAJBREŽE ZADNJI AKT SVETOVNE VOJNE.

AVSTRIJSKE IN NEMŠKE ČETE SO VDRLE V SRBSKO OZEMLJE.

SRBSKE ČETE SO SE MORALE PO PRVIH SPOPADIH UMAKNITI.

AVSTRIJCI SO VDRILI PREKO DRINE V SRBIJO, NEMCI PA PREKO SAVE IN DONAVE. — BOLGARSKA BO ZAČELA PRODIRATI OD VZHODA. — OB SRBSKI MEJI JE SKORAJ 800 TISOČ SOVRAŽNIKOV. — OBSTRELJEVANJE BELGRADA. — RUSKE KRIŽARKE PRED VARNOM. — ZNAČILNI NAPISI NA BOLGARSKIH ZASTAVAH. — NEMŠKI MARŠAL SANDERS V SOFIJI. — RUMUNSKA JE BAJE ZAČELA MOBILIZIRATI. — ZAIMIS JE ŠESTA. — VIL GRŠKI KABINET. — BOLGARSKI POSLANIK JE ODPO TOVAL IZ RIMA.

Avstrijci in Nemci vdrli v Srbijo.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Vojna, na katero sta se Avstrija in Nemčija že dolgo časa pripravljali, se je začela. — Avstrijsko-nemške čete so na več mestih prekorale srbsko mejo in vdrle v deželo.

Uradno poročilo, ki je bilo danes tukaj izdano, se glasi: — Avstrijske in nemške čete so na več mestih prekorale srbsko mejo in vdrle v deželo.

Prvi boji.

Dunaj, Avstrija, 7. oktobra. — Avstrijsko vojno ministrstvo je izdalo danes ledeče naznanilo: — Avstrijske in nemške čete so tam, kjer se izliva Drina v Savo in pri Železnih vratih vdrle v Srbijo. — Srbske sprednje straže so se morale po hudem boju umakniti.

Bolgarska bo vdrila v najkrajšem času in s tem se bo začela tretja balkanska vojna. Avstrijska fronta se razprostira od izliva Drine v Savo ter ob Drini do črnogorske meje; nemški vojski so razpostavljeni med Belgradom in med rumunsko mejo. Ker bo vdrila bolgarska armada z vzhoda v Srbijo, bo dežela od treh strani obkoljena. Naravnost izključeno je, da bi se mogla Srbija ustavljati temu strašnemu navalu. Tedaj, ko so vdrli Avstrijci v srbsko ozemlje, so imeli Srbi precej lahko stališče, sedaj je pa drugače.

Avstrijci in Nemci imajo baje na razpolago od 500.000 do 600.000 mož. Bolgari pa kakih 300.000. Ker šteje srbska armada samo 300.000 mož, je umevno, da se taki premoči ne bo mogla zoperstavljati. Zavezniki si hočejo priboriti pot skozi Srbijo in pomagati Turkom. Zavezniki so baje izkrcali v Solunu 70.000 svojih vojakov. Sedaj je še veliko vprašanje, če bo mogoče priti Francozom in Angležem do srbske meje, ker se še ne ve, kakšno stališče bo zavzela Grška.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 7. oktobra. — Danes je dospel sem uradno poročilo, da sta poslali Avstrija in Nemčija proti Srbiji 400.000 vojakov.

Z ruske fronte?

Pariz, Francija, 7. oktobra. — Havas agenturi so sporočili iz Curia, da sta Nemčija in Avstrija vse one čete, ki sta jih poslali proti Srbiji, dobili iz Galicije in Rusko Poljske. Armadi poveljuje baje general Mackensen, ki se je večkrat odkloval v bojih z Rusi in je znan kot eden najbolj zmognih nemških poveljnikov.

Obstreljevanje Belgrada.

Niš, Srbija, 7. oktobra. — Veliki srbski generalni štab naznanja: — Pred par dnevi so obstreljevali Avstrijci Belgrad in povzročili v mestu precejšnjo škodo. Ko je stopila naša artilerija v akcijo, so prenehali z obstreljevanjem in so se morali umakniti. Nad Požarevacem in Gorico se je pojavilo dvajset aeroplanov, ki so metali bombe na hiše. Povzročena škoda je le malenkostna. — Avstrijci so hoteli pri Banovu prekorati reko Savo, pa so jih Srbi pognali v beg.

Ruske križarke pred Varno.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. oktobra. — Sem je dospel poročilo, da sta se pred bolgarskim pristaniščem Varno pojavili dve ruski križarki in začeli obstreljevati mesto.

Bolgarske zastave.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Bolgarski uradni časopis "Narodna prava" poroča: — Na zastavah bolgarskih polkov so zapisane z zlatimi črkami besede: — Za čast Bolgarske in za svobodo Macedonije. — Vse prebivalstvo je silno navdušeno za vojno. Vsi se spominjajo kraljevih besed, ki jih je izgovoril po zadnji balkanski vojni: — Spravite slavne zastave. Spravite jih do dne, ko se nam bo začela obetati boljša bodočnost.

Isti časopis poroča nadalje: — Sedaj so torej napočili ti dnevi. Sedaj bo dokazal meč, da je močnejši kot so vse intrige sovražnikov. Državljeni, vaše želje se bodo izpolnile!

Maršal Sanders.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. oktobra. — Nemški maršal Liman pl. Sanders, ki je bil svoj čas vrhovni poveljnik turških čet v Evropi, je dospel v Sofijo. Iz zanesljivega vira je znano, da bodo načelovali bolgarskemu generalnemu štabu nemški častniki.

Zavezniki in Grška.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Časopisje poroča na dolgo in široko o situaciji, ki je zavladala zadnji čas na Balkanu. Do otokov Lemnos in Tenedos, katere so zasedli zavezniki, nima nikdo nobene pravice. Zavezniki sedaj lahko izkrcujejo svoje čete v Solunu, ker jim to čisto nič ne pomaga. Če bo Grška hotela ostati nevtralna, ne bo smela nikomur dovoliti, da bi prodiral skozi njeno ozemlje, če pa tega ne bo storila, ji bo Bolgarska napovedala vojno. Anglija smatra Balkan kot močno trdnjavo, ki jo ščiti Egipt. Od Balkana je vse odvisno.

Kakšnega mnenja je grško ljudstvo, dosedaj še ni znano. — Zadnje dni se je prigodilo, da so stranke, ki so se strinjale v vseh oziirih z vlado, stopile odločno na stran Venizelosa. Zaenkrat se lahko reče, da ima v Grški Venizelos veliko več upliva kakor pa kralj.

Protest nevtralnih časopisov.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Vse švicarske časopisje odločno protestira, ker so zavezniki izkrcali svoje čete v Solunu. Zavezniki so ravno tako prekršili nevtralnost Grške kot so Nemci nevtralnost Belgije. — Časopisje je mnenja, da je edino pravilno, če bi se pridružila Grška zaveznikom. Edino na ta način bi bila Srbija lahko rešena.

Zavezniki in Bolgarska.

London, Anglija, 7. oktobra. — Neki tukajšnji časopis je dobil iz Petrograda sledeče poročilo: — Pri mirovnih pogajanjih po drugi balkanski vojni se je Bolgarska zavezala, da bo delala z vsemi silami na to, da se obnovi balkanska zveza. Rusija ji je obljubila vsestransko pomoč in izjavila, da jo bo branila pred sov-

ražniki. Sedaj se je stvar naenkrat čisto izpremenila.

Srbija je zahtevala od Bolgarske, da naj ji odstopi del Macedonije. To je Srbija v polni meri zasluzila, ker je oslabilala moč avstrijske armade in preprečila, da Avstrijci niso prodrli dalje. — Srbija ni hotela dati Macedonije. Ko se je umešala Italija v vojno, so dovolili zavezniki Bolgarski, da sme anektirati Tracijo do črte Enos Midia; ob koncu vojne bi pa poleg tega dobila tudi ozemlje ob Egri Palanki, Sopot in Ohridu. Bolgarska pa tudi s tem ni bila zadovoljna, ampak se je pridružila najhujšemu sovražniku slovanstva — Nemcem. — Sedaj se ve, da bo to njena poguba. — Rusija jo je rešila, zasluga Rusije, da je postala Bolgarska samostojna. Naša armada je pripravljena in bo vdrila pri Varni v Bolgarsko. Usoda, ki bo zadela to deželo, bo strašna. Bolgarom se bo v prihodnje slabše godilo, kakor se jim je pod turškim jarmom, izpod katerega so jih osvobodili Rusi.

Mnenje časopisov.

London, Anglija, 7. oktobra. — "Daily Mail" poroča: — S tem, da je grški ministrijski predsednik resigniral, je dosegla nemška vlada velik uspeh. Angleška diplomacija je veliko zagrčila. Angleški diplomati niso bili tako dalekovidni, da bi vedeli, kaj se vse lahko pride. Sedaj, ko to pišemo, prodira že 400.000 Bolgarov proti srbskemu ozemlju. Zavezniki vojski bodo igrali na Balkanu odločilno ulogo. Če bo Srbija s treh strani napadena, bo imela na četrti močnega zaveznika, ki ji bo stal do konec ob strani in bo storil vse, kar bo v njegovi moči.

Diplomati so odstopovali.

Petrograd, Rusija, 7. oktobra. — Ker ni bilo od ruskega poslanika v Sofiji že dva dni nobenega poročila, je zunanje ministrstvo mnenja, da so zastopniki zaveznikov že zapustili glavno mesto Bolgarske.

Angleški in francoski poslanik sta se danes posvetovala z ruskim zunanjim ministrom Sasonovom.

Novi kabinet.

Atene, Grška, 7. oktobra. — Kralj Konstantin je naročil Aleksandru Zaimisu, da naj sestavi nov kabinet, kar je ta tudi storil. — Zaimis bo ministrijski predsednik in zunanji minister; Gounaris, vojna; Yanakiskas, mornarica; Dragoumis, finance; Countouriotis, šolstvo; Thallis, justica. — Člani novega kabineta se bodo v ponedeljek predstavili poslanski zbornici.

Zaimis je bil že dvakrat ministrijski predsednik. On je nečak pokojnega ministrskega predsednika Delyannisa, ki je bil l. 1905 umorjen.

Pet bivših ministrijskih predsednikov.

Pariz, Francija, 7. oktobra. — Havas agentura je dobila iz Atene sledečo brzojavko: — V novem grškem kabinetu je pet članov, ki so bili že svoj čas ministrijski predsedniki. Ministri bodo v ponedeljek predložili poslanski zbornici svoj program. Venizelo-

Z iztočnih bojišč.

Bitka pred Dvinskom.

Nemci poročajo, da so prodrli ruske črte na široki bojni fronti pred Dvinskom.

UNIČENA DIVIZIJA.

Med jezerom Boginskoje in Smorgonom so ujeli Nemci 1311 ruskih vojakov.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Danes se je objavilo, da so nemške čete, ki skušajo zavzeti važno rusko mesto Dvinsk, prodrle ruske postojanke pred mestom v širini treh milj.

V poročilu se nadalje navaja, da je uničila nemška artilerija neko celo rusko brigado, ki je skušala južno od Dvinskja jezera vprizoriti ofenzivno gibanje. Med jezerom Boginskoje in Smorgonom so ujeli Nemci 1311 ruskih vojakov.

Nadalje se objavlja danes, da so nameravale ruske, angleške in francoske armade istočasno vprizoriti velikansko ofenzivo, katero pa je na iztoku preprečil maršal Hindenburg.

V nekem poročilu iz Vilne se glasi, da se je poznalo o tem načrtu potom ruskih vojnih jetnikov. Rusi na, bi naskočili z velikimi masami v Dvinsk-Smorgon črti ter vrgli Nemce v močvirja. General Ruski je v resnici soglasno z načrti pričel z ofenzivo in njegova prednja straža je prodrla naprej, a se je morala zopet umakniti, ko je general Ruski zapazil, da sta oba njegova krila ogrožena od Hindenburga. Zapazil je tudi, da se je zasedilo njegov načrt ter je vsled tega ustavil ofenzivno gibanje.

Cela ruska armada na fronti Dvinsk-Smorgon se je pričela umakati in sicer s tako naglico, da je prišlo le do brezpomembnih spopadov z rusko zadnjo stražo. Na svojem begu so pustili Rusi za seboj veliko municije in na stotine Rusov, ki so zaostali je padlo Nemcem v roke.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 7. oktobra. — Iz današnjega uradnega poročila je razvidno, da so ujeli Avstrijci v bližini Volika 800 Rusov, med njimi več častnikov. Pri zavzetju vasi Unikoviec so ujeli nadaljnjih 200 Rusov. Nemci so pognali Ruse iz njih postojank pri Uzartoriak.

Posip v Panamskem prekopu.

Washington, D. C., 7. oktobra. — Vsled posipa v Panamskem prekopu bo ostala transportna ladja "Buford" s 27. infanterijskim polkom za Filipine na krovu v Colonu, dokler bo plovitev skozi prekop zopet mogoča. Čete bodo kampirale toliko časa ob kanalu. Vojni departament je objavil, da se bo brez dvoma vrnilo carino ladijam, ki so bile vsled posipa ustavljene pred prekopom. Izvedenci pravijo, da ni mogoče storiti ničesar drugega kot kopati in pustiti. Generalni major je odločil danes, da se ne bo preje uporabljalo prekopa. Za popolno izkopanje pa bo treba čezlega meseca. 95 ladij je dosedaj ustavljenih. Nekateri so se vrnile nazaj, dočim prevažajo druge svoje tovore po panamski železnici.

Potres v San Francisco.

San Francisco, Cal., 7. okt. — Danes zvečer ob 9.26 je bilo čutili tukaj lahek potresni sunk. — sova stranka se strinja z novim kabinetom.

Rumunska mobilizira.

Ženeva, Švica, 7. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da bo Rumunska v teku 12 ur odredila splošno mobilizacijo.

Bolgarska in Italija.

London, Anglija, 7. oktobra. — Agentura Stefani poroča, da so bile danes bolgarskemu poslaniku v Rimu izročene poslovilne listine. Poslanik bo jutri odpotoval iz Italije.

Z zapadnih bojišč.

Velikanski boji.

Z obeh strani se poroča, da se je doseglo v zadnjih bojih izdatne uspehe.

OBSTRELJEVANJA.

Pariz in Berlin poročata, da se je odbilo naskoke sovražnika na vseh točkah.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so pridobili Francozi v Tahure v Champagne za 800 metrov na ozemlju.

Druge naskoke pri Sainte Marie in Souain se je odbilo. Nemci so ujeli v Souain dva častnika in 180 mož, v Sainte Marie pa 12 častnikov in 579 mož. Zaplenili so tudi 20 strojnih pušk.

V okolici farne Beausejour v Champagne so ujeli Nemci tri častnike in 300 mož ter zaplenili tri strojne puške.

V poročilu se glasi, da so pričeli Francozi s svojimi naskoki na vse zgodaj jutraj ter da se je preje vršilo obstreljevanje z artilerijo, ki se je dvignilo do skrajne intenzivnosti. — Severozapadno od Souain se je izjalovilo šest močnih naskokov Francozov.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 7. oktobra. — V popoldanskem poročilu se glasi, da so Nemci tekom noči z velikim silo obstreljevali celo francosko fronto severno od La Scarpe. Vprizorili so štiri naskoke, ki so sledili drug drugemu in sicer proti pozicijam, katere so zavzeli Francozi pred kratkim zapadno od ceste iz Souchez v Angres. — Nemške naskoke se je popolnoma odbilo.

Južno od reke Somme se je vršilo intenzivno obstreljevanje, katerega sta se vdeležili obe stranki.

V Champagne so vprizorili Nemci celo vrsto trdovratnih naskokov proti pozicijam severno od vasi Tahure, katere so pred kratkim izgubili in katere so zasedli Francozi. Vsi ti naskoki so se izjalovili ter so imeli Nemci velike izgube.

V Les Eparges so eksplodirali Francozi dve mini, ki sta poškodovali tamonjeve nemške utrdbe. Pri Athienneville v Vogezih se je pognalo nazaj neki nemški opazovalni oddelk, ki je prodrlo do francoskih ovir iz bojede žice.

V večernem poročilu se govori o močnem obstreljevanju v okolici Nieuport in Steenstraete, katerega sta se vdeležili obe stranki.

V Artois so Francozi nekoliko napredovali južno od Thelus.

Ob reki Aisne so povzročile francoske baterije tri močne eksplozije v nemških črtah pri Juvenecourt.

Odbilo se je dva nemška naskoka v Champagne in sicer zapadno od Navarin farne.

V Argonih so se vršili boji z bombami in ročnimi granatami. V Lotaringiji je vprizorila nemška artilerija oster ogenj proti francoskim pozicijam, posebno pri Arracourt, severno od Reillons tessevoiticočno od Badonvillers.

V Champagne je neki francoski letalec zažgal neki nemški zrakovlov. Slednji je padel v nemške črte.

Izgube Angležev.

London, Anglija, 7. oktobra. — Glasom danes tu objavljenega seznajamo so izgubili Angleži od pričetka vojne pa do 27. septembra 17.074 častnikov, ki so bili ubiti, ranjeni ali pogrešani. Med temi je 5176 mrtvih, vstevši one, ki so podlegli ranam.

Špijoni iz zraka.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Tekom zadnjih bojev v Franciji, — poroča danes prekmorska agentura. — so vprizorili Francozi, Belgijci in Angleži poskuse, da izkrcajo za nemškimi bojnimi črtami iz aeroplanov vojske v civilnih oblekah. Ti ljudje imajo naročilo razdejati mostove in pota ter ovirati gibanja nemških čet. Veli-

Angleški kralj preti.

Angleški kralj je izjavil, da izgubi rajše prestol kot da bi se sklenilo neodločen mir.

London, Anglija, 7. oktobra. — Preteklo sredo je baje rekel angleški kralj Jurij tekom nekega posvetovalja z ministrskim predsednikom Asquithom, da je trdno sklenil odpovedati se prestolu, če bi se končala vojna z neodločilnim mirom. Kralj je bil baje tekom cele konference strašno razburjen, ko je prišel pogovor na zadnje govore Lloyd Georgea in Churchill, katere so njih pristaši v listih tako razlagali, da se mora končati vojna brez konskripcije, brez odločitve. Jezo kralja je tudi vzbudilo nespornost glede konskripcijskega vprašanja v kabinetu samem.

Asquith je baje odgovoril, da ne dvomi noben član na končnici zmagi zaveznikov in da se tičejo različna mnenja v kabinetu le najboljnih sredstev za pridobitev zmage. Kralj pa ni bil zadovoljen s tem odgovorom ter je rekel ostro, da mora biti on kot kralj voditelj v tej krizi. On noče, da bi ga pozneje označila zgodovina kot popanco v teh kritičnih urah v zgodovini Anglije.

Glasi se, da namerava izdati kralj oseben poziv na narod, če ne bo prišel kabinet do sporazuma glede vprašanja rekrutiranja.

Velik požar v Bombayju.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Glasom sem došli poročil je izbruhnil dne 6. septembra v bombajskih skladiščih v Bombayju veliki požar, ki je povzročil škodo nad \$10.000.000. — Prekmorska agentura, ki je izdala to poročilo, pravi, da je to že tretji požar v tej seziji ter da se kljub uvedeni preiskavi ni ničesar objavilo o vzrokih teh požarov.

Uspehi bojev v zraku.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Včeraj je objavilo vojno ministrstvo seznam izgub na aeroplanih, katere je zaznamovati na zapadni fronti.

Poročilo se glasi sledeče: — Nemški stroji: — 3 spravljani na tla v bojih v zraku; dva izstreljena iz zraka od sovražnih topov in dva pogrešana.

Angleški stroji: — 4 padli na tla vsled bojev v zraku; eden izstreljen in trije so se spustili na tla za nemškimi črtami.

Odobrenje pogodbe z republiko Haiti.

Washington, D. C., 7. oktobra. — Haitška poslanska zbornica je odobrila novo pogodbo z Združenimi državami s 75 proti 6 glasovom. Sedaj je treba še potrdila senata, nakar bo postala pogodba veljavna.

Tozadevno poročilo je postal danes podadmiral Caperton. V poročilih na mornariški departament se glasi, da vlada na otoku mir in da se vrši razoroževanje brez vsakih zaprek.

Pomoč za reveže.

New Orleans, La., 7. oktobra. — Francoska vlada je nakazala tukajšnjemu francoskemu konzulu \$500 za pomoč onih, ki so bili prizadeti vsled zadnjega viharja.

Governer Whitman za žensko volilno pravico.

Za predsednikom Wilsonom, "ranjnik" Teddy-jem se je oglašil tudi newyorški governer Whitman ter izjavil, da je za žensko volilno pravico. — Besede ganejo, vzgledi vlečejo!

Čuden samomor.

60letni Jožef Adamović iz Long Island City je odprl včeraj vse pipe v svoji plinovi peči ter utaknil nato vanjo svojo glavo. Ko se je vrnila njegova žena domov, ga je našla mrtvega, sedečega na stolu. Mož je delal celi dan ter se je vrnil domov zelo dobre volje.

Ko ljudi s slinimi naročili se tu odposlalo iz Holandske v Belgijo. Vse te poskuse se je pa preprečilo vsled pozornosti nemških vojaških oblasti.

Minirano morje.

Vsled delovanja angleških podmorskih čolnov je močno oviran švedski promet.

Stockholm, Švedska, 7. okt. — Popolnoma se je ustavilo nalaganje železne rude vsled poročil, da je neki angleški podmorski čoln miniral vozno cesto med Trelleborg, Švedska, in Sassnitz, Nemčija. 20 velikih nemških parnikov se nahaja sedaj v švedskih vodovjih ter so vsi naloženi z železno rudo in stavbenim lesom.

Potop holandskega parnika. London, Anglija, 7. oktobra. — Holandski parnik "Texelstroom", 1601 tona, je bil potopljen. Dvajset mož posadke se je rešilo.

Neko danes sem dospel poročilo pravi, da se pogreša več članov posadke parnika "Arabian". Poročilo o potopu parnika "Arabian" od strani nekega avstrijskega podmorskega čolna je dospel semkaj v ponedeljek.

Skrivnosten napad na ladjo.

Rio de Janeiro, Brazil, 7. okt. — Kapitan danes sem iz Tuxpam, Mehika, doseplega angleškega tovarnega parnika "San Melito" je sporočil, da je bil parnik ponoči, takoj po odhodu iz Tuxpam, napaden. Osem izstrelkov je zadelo stran parnika ter ubilo enega mornarja, dočim jih je bilo šest ranjenih. Tudi parnik je bil poškodovan.

Predsednik Wilson in njegova zaročenka.

Predsednik Wilson in njegova zaročenka Mrs. Edith Galt bosta prišla danes v New York, kjer bosta obiskala neko gledališče ter tudi kupila zaročne prstane. Nato se bosta podala v Philadelphijo in od tam nazaj v Washington.

50 mrtvih, 60 ranjenih.

Washington, D. C., 7. oktobra. — Vsi potniki so bili ubiti pri neki železniški nesreči na Mexican Railroad med Vera Cruzom in Mexico City glasom nekega poročila, ki je došlo na državni departament. V neki drugi brzojavki se glasi, da je bilo 50 potnikov ubitih, 60 pa ranjenih. V kolikor je znano, niso bili pri nesreči prizadeti inozemci.

Pozor, pošiljatelji denarjal

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enake spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavlja, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter prikažite natančni Vaš naslov in osebo, kateri se ima izplačati.

K. \$		K. \$
-------	--	-------

GLAS NARODA

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of business of the corporation and
addresses of above officers:
20 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Kaj leto velja list za Ameriko in
Cenozo... \$3.00
pol leta... 1.50
leto za mesto New York... 2.00
pol leta za mesto New York... 2.00
Evropa za leto... 4.50
pol leta... 2.55
Četrtletje... 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljno in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement of agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
prištevajo.Dopis naj se blagovito pošilja, po
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
izdatke naznani, da hitreje
nasledimo naslednika.Dopisom in pošiljavam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

20 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4697 Cortlandt.

Balkan.

Nobenega dvoma ni več, da si

je nemška diplomacija na Balka-

nu izvojevala precejno zmago.

Ni le Bolgarska, ki je stopila

na stran Nemčije in Avstrije in

katero je nemška diplomacija pri-

dobila za stvar obeh zaveznikov.

Tudi v Rumunski in Grški je opa-

ziti močne struje za Nemčijo, da

spravno je še vprašanje, če so te

struje dosti močne, da bi moge

preprečiti vstop obeh dežel v voj-

no na strani Anglije in njenih za-

veznikov.

Glede Bolgarske ne more biti

nobenega dvoma, da je prišel čas,

ko bo pustila korakati svoje ar-

made proti Srbiji ter se postavila

s tem na stran Nemčije in Av-

strije. Na ultimatum, katerega je

poslala Rusija v Sofijo, se je od-

govorilo z "Ne!", kar bo imelo

seveda za posledico napoved voj-

ne od strani Rusije. Poroka se, da

je ponehala močna agitacija proti

udeležbi Bolgarske na vojni in

to posebno ob strani Nemčije ter

da soglašajo vse stranke s stališ-

čem kralja in njegove vlade. Ker je

odrezana Bolgarska od vsakega

direktnega prometa z zunanjim

svetom, se tudi ne more reči, ko-

liko je resnice na tem poročilu.

Gotovo je, da ima vlada za seboj

večino naroda, če prične z vojno

proti sovražni Srbiji, ki je vzela

v drugi balkanski vojni Bolgar-

ski sadove njenih zmag.

Rumunsko se je od pričetka

vojne naprej smatralo za deželo,

ki se bo postavila na stran zavez-

nikov, in sicer radi njenih zvez

z Italijo in radi njenih lastnih in-

teresov. Zopet je smatrala za

uspeh nemške diplomacije, da se

Rumunsko še dosedaj ni udeležila

vojne in da še sedaj, v tako kri-

tičnem času za Balkan, ni gotovo,

če se bo spustila v boj in posebno

če bo nastopila proti Avstriji in

Nemčiji. Seveda je Rumunsko

prepovedala na odločen način

prevažati skozi njeno ozemlje mu-

Ministrski predsednik Venize-
los, ki je dal izrazu svojem su-
mu napram Nemčiji stem, da je
vprašal kralja, če more vrjeti
nemškemu cesarju, kojega čete so
vpadle v Belgijo, je resigniral.
Zbornica mu je pa dala zaupnico,
dasiravno z manj glasovi kot se
je sprva domnevalo.Kaj bo posledica tega? Pri stvar-
eh, ki se dogajajo sedaj po svet-
u, je komaj vrjetno, da bi se
končale zmede v Atenah na po-
staven način. Nasprotno pa je
vrjetno, da bi prinesla rešitev držav-
ljanska vojna, to je sila ene
stranke proti drugi.Kakšen bo pa izid? Skoro iz-
ključeno je, da bi mogel Nemci-
prijazni kralj dobiti svojo igro.
Proti sebi ima ne le večino zbor-
nice, temveč tudi večino naroda
in razvtega se je izkrcalo v So-
lunu 70,000 mož zaveznikov, ki
seveda ne bodo gledali, če bo
zmagala Nemčiji prijazna stran-
ka. Grški kralj Konstantin se
igra s svojo glavo. Ali bo morda
on prvi kralj, ki bo moral plačati
s svojim življenjem to od monar-
hov povzročeno vojno?Prihodnji dnevi nam bodo že
prinesli pojasnitve v zamotani si-
tuaciji na Balkanu.

Roka in srce.

Novela.

(Nadaljevanje.)

IV.

Drugo jutro je vzbudilo Leono-
ro rano trijančenje iz bližnje far-
ne cerkve, katero je naznanjalo
nedeljo. Pazljivo je poslušala
Leonora nekaj časa prijazni glas-
zvonov, katerih je odmeval po ti-
hi dolini do temnega gozda pod
goro. Kolikokrat je že Leonora
zamaknena poslušala te melodije-
ne glasove, a vsakokrat je bila od
njih začarana, kakor da bi jih prvi-
č slišala. Leonorina juterna mo-
litev je bila kmalu opravljena.
Odpri se široka okna. Iz oken
se je odprl krasen prizor. Bilo je
sredi avgusta. Priroda je tako ne-
kako oživela po hladni rosinu noči,
ki je prišla po vročem dnevu.
Solnce je prijetno razširjalo svo-
je žarke nad poljem in vinogradi,
nad poslopji in vrhovi graščin-
skega gaja. Leonora je bila nekaj
časa v krajino zamaknena. Kako
prozičen je proti temu pogled iz
njenih mestnih oken! Zato je gi-
njena polglasno rekla: Kako lju-
beznjiva si, priroda! A škoda, da
tudi tvoja krasota mine, kakor je
vse v življenju minljivo. Solnce
na večer zaide in tudi ves ta čas
izgine z njim. Ali Leonora — oči-
tala si je potem smeje — ne go-
voril vendar kakor pesniki. Ti in
pa poezija, kakšen razloček! Sicer
pa — tolažila se je sama — tudi
tvojim že popolnoma prozičnim
letom izvira še en vir poezije. In
ta vir je tam, kjer leži bolnik, po-
trebujoč tolažbe, kjer je kaka si-
rota, potrebujoča pomoči. Braniti
nesreči z dobrimi nauki, navduše-
vati k čednostim z lepimi zgledi,
otirati solze, tešiti obup — to je
tvoja poezija.Bilo je pol sedmih. Leonora se
je šetala po drobnem pesku v ga-
ju. Obhodila je tudi sadni in svet-
lični vrt, tu odtrga kake evetlice
lepo lističe, tam popravlja v
tla priklonjeno steblo kake vr-
tnice. Obiskala je tudi čebelnjak.
Pozdravila stargra, več let jej
znanega vrtnarja in mimogrede
zamenila tudi nekoliko besed s
kuharico, ravno prihajajočo od
cerkvenega opravila. Znana jej
je bila domača navada, da se ro-
bina šele ob pol osmih zbira k za-
juterku. Imela je tedaj še eno uro
zase časa. Poleg vodometa je sta-
la prijazna kolibica in v to kolibi-
co je stopila.Še ni sedela dobrih pet minut,
ko se prikaže na stezici senca ne-
ke prihajajoče osebe. Približa se
visoka ženska postava v modri
kašmireve obleki, obrobljeni z bel-
imi zobei."Melita!" je vzkliknila Leono-
ra. "Ti se tako rano sprehašaj?"
In hitela je je nasproti, podaja-
joč jej obe roki v pozdrav.Melita jej prijazno roke stiska
ter reče: "Dobrodošla, gospodič-
na Leonora! Vi pa že počivate?"
To mi svedoči, da ste že dolgo na
nogah."A ni poljubila Leonore, kakor
je to prejšnje krat storila. V o-
kusi obleki se je Melita vedla,
kakor kdor previkrat v kako ime-
nitnejše društvo stopi ter ne ve,
kako bi se obnašal. V cvetu svoje
mladosti, v blešku svoje lepote,
stala je pred Leonoro kakor bo-
ginja. Ostro jo je z očesom raz-
zovala, kakor bi jej hotela v dušo

pogledati in reči: Ali mi menda

tudi ti hočeš čestitati?

Melita je bila prava podoba
svoje matere, kakor je ta bila v
njenih letih. Imela je nje visoko
postavo, nje lepo vzrasli život,
isto milobo, sijočo iz njenih veli-
kih, črnih, mislečih oči, njeno le-
poto so poviševala nežna koža in
majhna ustica, ki so se zdeli us-
tvarjena samo za nasmeh."Melita, jaz te..." Melita, jaz
vas..." Leonora ni vedela, kako
bi jo nazivala. Sree jej je sveto-
valo jo tikati, kakor doslej; nje-
na ponosna podoba pa jo je ne-
hote posilila k vikanju. Zmagalo
je vendar sree, ostala je pri tika-
nju, mence, da jej bude pozneje,
kadar postane markinja, poiskala
novemu stanu primerni naslov."Melita, jaz te več ne poznam,
tako močno si se spremenila! Ka-
kor vrtnična popika čez noč, tako
si se ti razvila in si postala iz o-
troka cela gosa.""Hoteli ste reči", odgovorila
je Melita z nasmehom. "da me ne
poznate, ker sem oblečena in po-
česana kakor dvorna dama. Ali
ne vidite, da so me napravili po
sili starejšo? Nalispali so me ka-
kor popiko, da postanem vrednej-
ša nevesta čestitega ženina!""Melita, jaz še gledala nisem
na tvojo toaleto, temveč na tvojo
osebo. Kar pa zadeva tvojo po-
roko z zares častitim ženinom, ve-
di, da so božja pota čudovita, in
bolje je, da se podamo v vodstvo
nevidni roki, nego da se njej upi-
ramo. Marki Konrad, kakor sem
za gotovo izvedela, je mož, vreden
spoštovanja in ljubezni svoje
izvoljenke. Mirno in zadovoljno
življenje ti je zagotovljeno na
njegovi strani. Treba je samo, da
se še ti s svoje strani nekoliko
prizadeš biti mu dobra."Leonora je te besede govorila
resno in brez Melitinega ugovar-
janja. Ko je ponehala, zdelo se jej
je, da je za prvi početak bila z
Melito nekoliko prestroga; a ve-
dela je iz izkušnje, da je pri trdi
značajih, kakor Melitin, kjer se
žalost navadno spreminja v iro-
nijo, a ne v mehko, treba ra-
biti ostro orožje, da se namen do-
seže. Njena mati bi bila pri njej
več dosegla, ko bi bila poleg solz,
prošenj in dokazovanj tudi neko-
liko strogosti uporabila."Gospodično Leonora", odvrne
zdaj Melita, "zastonj se niste si-
noči z materjo toliko časa mudili.
Slutim, kaj vam je ona razodela
in sem skoro prepričana, da ste se
od nje ločili z obljubo, potrditvi
se na vso moč, da me spoprijaz-
nite na markija. Otdot menda
vaš nepričakovani napad na mene.
Ne vem sicer, kaj se je zgodilo
med mojimi roditelji in markijem.
Nekaj posebnega gotovo mo-
ra biti, drugače bi se ne bila na-
enkrat mama spremenila. Saj je
ona večkrat dejala, da vse tri se-
stre z Alfonzom vred rajši odda,
kakor bi se ločila od svoje Me-
lite. Tako pa me s samovoljo sili
čim prej postati markijeva.""Melita, vsaka žrtva, katero
komu prinašamo, povrača se sto-
tera. Koliko več pa one, ki ji
prinašamo roditeljem! Ti čutiš,
da sree tvoje matere nekaj teži;
ti slutiš, da njene skrbi so v ne-
kakih zvezih s tvojo poroko. Me-
lita, ako v resnici ljubiš svojo ma-
ter, ali te nje srčni mir ne veseli?
Ali se nečes materi nekoliko žr-
tovati? Kar pa v resnici ni no-
bena žrtva; kajti enako bi prej
ali slej, če ne ravno marki, kdo
drugi prišel te snubit in te odve-
del iz rojstvenega doma. Ali pa
veš, da bi oni drugi bil markijev-
vega vzglednega značaja? Marki
pa, kakor ti zagotavljam, te res-
nično ljubi, on te spoštuje, on ti
da uživati ugodnosti življenja.
Zmožna bodeš tudi drugim ljud-
em dobrot deliti, kar ti da poku-
siti okus najslajših čutov: dobro-
delstva. Kaj hočeš več?""Kaj hočeš več?" rekla je si-
rdito in krenila nevoljno z živo-
tom. "Ljubiti hočem svojega že-
nina in biti od njega ljubljena.
To je vse, kar zahtevam. Ne pra-
šam za vse dobrote in za ves blešk
bogati, katero mi vsi obetate.
Jaz nisem razvajena v mehkož-
nosti. Živela sem dosedaj zado-
voljna in brez visokih želj in tudi
za naprej ne hlepiam po ugodno-
stih, ki so mi neznane. Markija
pa jaz ne ljubim, a dvomim, da bi
tudi on mene resnično ljubil. Si-
mila bi celo, da me smatra za
igračo."Leonora je stala za eden trenu-
tek osupnena. Previdela je, da
Melita ni samo telesno, ampak
tudi duševno se razvila, odkar je
ni videla. Način, kako je ona vse
to povedala, se jej ni zdel poča-
ben trmavosti lahkomišelnih o-
semanjstih let. Zdelo se jej je, da
je Melita govorila z razumom ins čutom, kateremu se je poznalo,
da prihaja iz ranjenega ponosa.
Vendar pa jo je tudi obšla misel,
ali ni morda modro nje govorje-
nje le sad čitanja pretiranih ro-
manov, v katerih se govori o za-
dovolnosti dveh sre v majhni
bajti. Šla je torej za eden ko-
rak dalje, hoteč natanko spoznati
sve njene namene in misli o tej
stvari. Zato je naekrat svojemu
govornu dala milejšo besedo."Melita, iz česa pa sklepaš, da
te tvoj ženin ne ljubi? Ali misliš,
da samo oni ljubijo, ki to ponav-
ljajo desetkrat v eni uri, ki večno
blodiijo o čarobnih očeh, o sladkih
ustnicah in tako dalje naprej do
rdečih nohtov na prstih izvoljen-
svoje, ki pri vsaki priliki prispe-
gajo večno zvestobo, v resnici pa
še ne poznajo veljave dane besede.
Mož, ki v resnici ljubi, draga
Melita, govoril ti bude o tem
manj ko mogoče. A ti imaš ven-
dar mnogo prilik prepričati se o
pravem njegovem nagnanju do
tebe. Eden srčen pogled, eden ne-
pričakovan trepet njegovega gla-
sa, ena lahna mimogredeča rde-
čica na njegovem licu — so pri-
kazni ljubezni pri izobraženih
možeh. Oni si niso svesti teh spre-
memb na sebi; zgodile so se brez
njihovega hotenja. A ti jih na
svojem ženinu srečno zapaziš in
njih spomin shraniš v najskriv-
nejši kotiček svojega srea.""Kaj veste vi, gospodična Leono-
ra, o ljubezni, da s tako gotov-
nostjo o njej govorite?" segla je
je Melita nekoliko zbadljivo v be-
sedu.
Leonora je po teh besedah po-
gledala na tla. Saj res, je mislila
pri sebi, kaj vem jaz o ljubezni?
Vendar pa je ni prestrašilo Meli-
tino poroganje. Vedela je, da je
Melita mlada in da je vedno bila
nekoliko nagla. Ali je čudo, ako
zdaj, razdražena, postaja burna
celo do razalutitve? Z druge strani
pa je tudi vedela, da ima Melita
blago sree. Zato jej ni zamerila
onih besed. Z enako prijaznostjo,
kakor prej, je torej nadaljevala:"Marki Konrad, kakor sklepam
iz vsega, kar sem dozdaj o njem
slišala, je mož mirnega značaja in
malobeseden. Ljudje takega zna-
čaja pa v eni besedi povedo več,
kakor drugi z dolgimi dokaziva-
nji. Ako pa to pri njem velja v
navadnem življenju, koliko več
potem v važnem stanu, v katerem
je on sedaj kot ženin. Ako pa
mož njegovih let pove, da ljubi
in iz ljubezni snubi, sme se mu
gotovo verjeti. Veliko žaljenje bi
bilo vsako nezaupanje, katero bi
se mu skazalo. Bodi odkritosrčna.
Melita, ali se ti dozdeva, da bi
tvoj ženin ugodnejši vtis nate na-
pravil, ko bi skakal okoli tebe in
se ti laskal? Gotovo da ne. Kar je
prizanesljivo petindvajsetletnemu
mladeniču, to je nepristojno mo-
žu njegovih let. Ali si pa tudi ke-
daj pomislila, Melita, da mu ti sa-
ma s svojim mrzlim obnašanjem
zapiraš pot k svobodnejšemu pri-
bliževanju?"Pri teh besedah je Melita pobe-
sila oči, kajti ona se ni mogla pra-
vega vzroka zavedati, da je marki
ne bi ljubil.
"Ali čemu toliko besed?" rek-
la je nato Melita nevoljna. "Za-
stoj je vaš trud. Sicer pa se naj
mama ne vznemirja. Jaz sem ji
dala besedo, da dam markiju po-
roko, pa to besedo hočem tudi dr-
žati. Česa več od mene zahte-
vate?""Melita, tvoji materi ne zado-
stuje, da samo postaneš soproga
markijeva; ona te tudi hoče vi-
deti zadovoljno in srečno. Melita,
marki ne bo silil s poroko, ako
ti —""Ze vem", segla je Melita na-
glo v besedo; "mama mi je sinoči
naznanila, da se podaljša čas po-
roke. Tedaj ste vi bili oni modri
advokat, ki ji je dal ta nasvet?
Danes je moj drugi oklic; prihod-
no nedeljo bo zadnji in potem
in potem", ponovila je s silo in
srdito. "podam markiju, kakor
sem obljubila, roko. Ako biti mo-
ra, pa naj bo, čim prej, tem bo-
lje. Zdaj veste vse. Z Bogom!"In poklonivši se, odide.
Leonora je bila pobita. — Tak-
šen boj — mislila je pri sebi —
toliko besed, a kakšen učinek!
Da sem izvedela, kar sem že prej
vedela, da se ženitvi ne zoper-
stavlja, da pa njeno sree nič o
njej vedeti neče. Vrh tega še se-
daj imam njeno neprijateljstvo...Zapustila je kolibico, kjer si je
prej duševnega zbranja poklajala.
Malo časa je manjkalo do pol os-
mih; zato se je obrnila proti
gradu.Med potom jo sreča Alfonz, ki
jo je v skrbih povpraševal, kakaj
tako resno gleda.
"Ali vas je menda Melita raz-
žalila? Odpustite jej, gospodičnaLeonora, ako vam je kaj storila.
Odkar ve, da postane visoka go-
spa, tudi mene prezira in je ne-
vljudna postala."
"Ne, Alfonz, Melita me ni raz-
žalila; bila sem malo zamišljena.
A lepo ni, da ti tako slabo meniš
in govoriš o svoji sestri. Ona ni
več otrok, da bi se s teboj še ka-
kole igrala. Ona ima sedaj veliko
skrbi s pripravami za poroko. Za-
to jej moramo odpustiti, ako je
včasih nevoljna."Dalje se je Alfonz potožil:
"Bojim se celo, da iz obljube-
nega konjička nič ne bo, o kate-
rem že vsako noč sanjam."Nekaj Leonorinih besed je
kmalo Alfonza razvedrilo in ga
rešilo te skrbi. — Oh — si je mi-
slila Leonora, — ko bi enako mo-
gla razvedriti in potolažiti Melito
in njeno mater!

(Dalje prihodnjic.)

Grozovita in nevrjetna
zgodba.

Milan Pugelj.

(Konec.)

VI.

Sedem slovečih grških mest se
je ostro prerekalo za rojstni kraj
starega Homerja. Dokler je poet
majhen in neznan, se ga brani vsa-
ka vas in niti zadnjemu kranjske-
mu ali grškemu županstvu ne pri-
de na misel, da bi ga imenovalo
za častnega občana. A ko plane
iz Skopea Homer, je vse pokoneci.
Sedem važnih in uglednih mest
nastopi z jasnimi in neovrženimi
dokazi. Vsa izmed njih točno u-
temelji, da je tlela zibelka Ho-
merjeva v njegovih zidovih in da
je živel v njem tista srečna me-
šanka, ki ga je dojila.Poslušajte me, sladki čitatelji,
kaj se je zgodilo. Vse naše glavne
stranke so si bile v laseh in si svo-
jile našega junaka kot svojega so-
mišljenika. Najhušja je verska
stranka. Svobodomislec starejši
vrste, tisti, katerih žene in otroci
pridno obiskujejo cerkve, hodijo
k spovedi in k obhajilu, ki skle-
pajo zakone strogo po cerkveni
postavi in ki umirajo izpokorjeni
in spravljeni z Bogom, so jako od-
ločno proti temu. Njihov vodja je
priredil shod, ki se ga je udeležilo
na stotine pristašev. Dokazoval
je, da je iz kulance, ki jo je po-
kazal dozdaj sloveči velikani pov-
sod, kjerkoli se je prikazal, več
nego jasno, kakor je umrjen, ka-
ko je trezen in kako premišljen
in vsestransko preudaren in kot
tak more pripadati le njim, le nji-
hovim res človeškim načelom, le
njihovi edino pravi stranki. Stru-
ja radikalnih svobodomislecev, ki
se poročajo civilno in ki ne pošil-
ljajo svojih žena ob nedeljah in
praznikih v cerkev, besni proti
vsem takim in enakim izjavljanjem.
Že oni sami — radikalni svobodo-
mislec — imajo dovolj možganov,
da so zavrgli z njimi puhle vraže,
podedovane po dedih in pradedih.
Mislim pa si zdaj človeka, ki ima
petkrat toliko glavo in v njej pet-
krat toliko možganov! Njegovo
spoznanje je tako svetlo in jasno,
da prosvetli vse naše stoletje s hi-
bami in z dobrotami v eni sami se-
kund. Njemu ni treba niti premi-
sljati o tem, ali bi zavrgel hinav-
sko svobodomiseltvo pobožnih
starecev in vražarsko verstvo. Sa-
mo po sebi je umevno, da glava,
kakršna je njegova, o tem ne raz-
mišlja. On živi in on umrje kot
odkrit radikalen svobodomislec.Med tem strankarskim bojem
pa je trpel on, naš poglavitni, huje
in huje. Zaježalo ga je po ljudih
in po družbi. Spomnil se je nekda-
njih svojih veselih vinskih brat-
cev, ki se pogovarjajo zdaj gotovo
z grozo o njem in se boje njegove
bližine. Predočeval si je v spomi-
nu, kako so presedeli bele zimске
večere v topli krčmi, predstavljaj
si je v dobrem spominu debelega
kiparja Prekucnuha, ki je robil na-
prej in naprej take, da omizje ni
moglo iz smeha in da se lepa na-
karica Barba ni upala več pogle-
dati skozi vrata. Ko je stopila na
prag, se je spomnila zadnje, ki jo
je zakrožil gospod Segavec, in tak
grohot in smeh jo je zvil, da je
nemudoma sedla in omahnila v
divjih krečih preko mize.Naš junak je že mnogo živel in
pozabil je jokati. Ali ko vse to
premišlja, pogleda se mu zbira v
kotu desnega očesa debela kaplja,
grenka soza. Zbira se, nepretrgo-
ma narašča. Kojič se in širi in že
je tako debela kakor grah, že tako
krok lešnik in zdaj že tako kakor
oreh. Utrga se, pade mimo brkov,
ki se ji naglo uklonejo, na stegno
in se razleti na hlače. In že se
pripravlja druga.Gospod literat misli na to, kaj
mu pomaga denar, kaj mu poma-
ga bogata in lepa komtesa in njen
škratasti in z zlatom obšiti pre-
stol, ko pa ni več človek. On je
sam, on je bolj sam kakor kamen
na cesti. Zakaj kamen na cesti ima
sebi enakega, on ga pa nima v vsej
teji solzni dolini.In da je njegova boleš še večja,
mu nenaodna šine pred oči lepa
in vitka postava njegove ljubice
Rozinke. Kakor mešica mu pleše
pred očmi, lahko in skočna, ka-
kor mačica se igra in zvija in ka-
kor krotka domača grlica se sme-
je in hohoče. Kako naj poseže po
njej, ko so njegove roke kakor pe-
harji, a njene kakor listi slovan-
ske lipe. Kako naj jo objame, ko
je ona kakor mlada brezica, a on
kakor rogovilasti in stoletni ga-
ber. In kako naj jo poljubi, ko so
njena ustka kakor nageljni novet,
a njegova kakor ustje pisanega
kranjskega cekarja, a jugoslovan-
ski brki kakor dvoje ostrih brez-
zovih metel!Tudi v kotu levega očesa se zbira
solza, in ko je debela kakor o-
reh, pade preko brkov na koleno
in se razleti. A sree mu kljuje za-
lost kakor sivogleda vrana skorjo.
Ves se trese od neznosnih bolečin
in od hrepenenja po minulosti.In v tem nekdo potkna.
"Odprite se, nebeška vrata, da
stopi sluga pred svojega mogoč-
nega gospodarja."
Naš junak ve, da bi moral mol-
cati in z molkom utajiti, da je do-
ma, a popade ga silna jeza."Poberi se, pes!"
"Sprejmi me, sloviti mojster.
Prihajam iz oblakov.""Izgini!"
"Prinašam darove, ki so jih da-
li zate bogovi.""Kdo si?"
"Teodor Fekonja, tvoj hlapec."Gospod umetnik se vzpne na
kolenih, omehča se, šara do vrat,
premišlja in obrne ključ. V sobo
stopi Fekonja, rdeč in vesel, s
polno canjo na roki in s klobukom
na tilniku. Dolgo stoji in dolgo
gleda. Nato postavi canjo na tla,
se nagne naprej in prične tolči s
pestm in z dlanmi po kolenih.
Grohota se, da ga je groza gledati
in poslušati. Naš junak povese
glavo in zameži.

"Pij! To so ti poslali bog

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Pri nas ni bilo onih kulturnih, političnih, in socialnih predpogojev, ki so na Češkem in Nemškem ugodno vplivali na razvoj reformacije. Razpoloženja za reformacijo sicer na Slovenskem ni manjkalo, vsi stanovi so čutili potrebo po nekaki izpremembi. Tudi je zelo verjetno, da je preko Zagreba vplivalo hujstvo na slovenske dežele direktno ali indirektno. Toda iz Trubarjeve karakterizacije jezikovnih razmer na Slovenskem, po kateri je govorila gospoda nemško, latinsko in laško, mnogo meščanstva in duhovščine nemško, a ljudstvo izključno le slovensko, ki se je omikancem zdelo tako barbarska in robata, da se ne da niti pisati niti tiskati, lahko izvajamo posledico, da je naletela reformacija pri nas takoj iz početka na veliko oviro, ker sta se le 1550 leta bili tiskani prvi dve slovenski knjigi. Poleg kulturne zaostalosti preprostega človeka, ki je bil Slovenec, in poleg politične nesamostojnosti slovenskih dežel prihajajo močno v poštev socialne razmere tedanje dobe, kakor smo jih označili že poprej.

Gospodarski boj malega kmeta, ki je predstavljal poleg malega rokodelca edini slovenski sloj, bi bil mogel imeti trajne narodne posledice, naslonjene na kulturno delo reformacije, ako bi bili Slovenci razvitejši malomeščanstvo, ki bi bilo pojmovalo pomen kmetijskih uporov.

Tega ni bilo, naša mesta so bila preneznatna in preveč potujčena; zato niso uspeli kmetijski boji kljub ogromnim žrtvam, ki so bile darovane za socialno in s tem narodno osamosvojitve Slovenec, dokaz, da bi bil možen podoben razvoj, kakor na Češkem, ako bi bile kulturne, politične in socialne razmere ugodnejše, nam je dejstvo, da se je Guben pridružil malo plemstvu v Zagorju na Hrvaškem.

Na Nemškem s porazom kmetov se ni bilo porazeno meščanstvo, pri nas je bilo premagano slovenstvo, ker nismo imeli svojega plemstva in meščanstva, dočim se je češki narod okreplil kljub temu, da se je glede verstva sklenil kompromis, ki je glasil pot — kakor je pokazala prihodnost — jezuitizmu in absolutizmu.

Z zmago reformacije bi se bilo slovensko ljudstvo okreplilo kulturno, socialni uspehi bi ga bili dvignili gospodarsko — oboje je bilo na korist slovenski narodnosti. Z zmago protireformacije in s porazom kmetijskih uporov pa si je utrdil stališče med nami duhovski in posvetni tujec.

Propadli smo skoro za par stoletij. Kaj to pomenja za mali narod, ki se je komaj zbudil k duševnemu življenju, ni treba obširneje razlagati; vendar docela nas ni ubila protireformacija. Kljub sežiganju in kljub ukazom n. pr. tolmunskega nadbiskupa, naj si katoliški duhovniki prisvajajo protestantske knjige "pia fraude" (s pobožno zvijačo), so se vendar ponekod ohranile do najnovejših časov kot dragocene "reliquiae reliquiarum" (ostanki ostankov). Pred reformacijo katoliška cerkev ni znala Slovenem ničesar povedati, ker ni bila sama zmožna plodonosnega prepoveda. Reformacija pa je prinesla odrešilno obliko. Ker je imela in znala povedati nekaj novega, zato je govorila in pisala ljudstvu v njegovem jeziku. Kakor se je v reformaciji očistila katoliška cerkev sploh, tako tudi posebej na Slovenskem.

Glavni naš protireformator, škof Hren, sin ljubljanskega protestantskega mestnega svetovaleca in župana, je postal slovenski pisatelj in propovednik, naslanjajoč se na protestantskega Bohoriča in Dalmatina, na versko-kulturno somišljenika in sotrudnika neke Trubarja in njegovih stanovskih tovarišev, ki jih je ljubljanski škof Peter Seebach leta 1562 smatral za "idiote".

Hrenu so sledili še drugi, toda literatura XVII. in XVIII. stoletja je kvalitativno in kvantitativno uboga. Mnogo imen sicer, a Dalmatina ni nobenega med njimi, pravi dr. Krek. Vevetela je sicer pod italijanskim vplivom umetnost in vzklilo je tudi znanstvo, toda vsa višja kultura je bila brez stika s slovenskim ljudstvom; nemščina in latinščina je gospodovala po gradovih, mestih in trgih, v zasebnem in javnem življenju. Zavladal je strogi cerkveni in državni absolutizem na škodo slovenski narodnosti, literaturi in kulturi.

13. Prosvetljeni racionalizem v drugi polovici XVIII. stoletja in romantika v prvi polovici XIX. stoletja sta poklicala Slovence k novemu duševnemu življenju, nastal je slovenski narodni prepoved.

Na verskem, znanstvenem, političnem in socialnem polju nastaja obrat. Pojavi prirode in človeške družbe se preiskujejo in rešujejo neodvisno od cerkve, cela kultura se umika njenemu vplivu. Napredek prirodoslovnih ved in tehnike povzroča velikanski obrat v gospodarstvu: rodi se kapitalistična produkcija in veletrgovina.

Proti jezuitizmu XVII. stoletja nastopa janzenizem, ki znači v svoji prvotni obliki napredek.

Janzenizem nasprotuje golim zunanjostim, zahtevajoč notranje preporenje in pravno udeleževanje vernosti. Posebno mu je pri sreju vzgoja ljudstva. V Avstriji nastopa janzenizem vzporedno z jožejinizmom. Najlepši plod te zveze je skrb za ljudsko izobrazbo in verska strpnost.

Na Slovenskem se kažejo sadovi janzenizma pod okriljem jožejinske vlade za dobe ljubljanskega škofa Herbersteina (1772—1787).

Karakteristiko slovenskega janzenizma nam je podal Matija Čop v svoji zgodovini slovenskega slovstva. Za škofa Herbersteina in pozneje (poznejši janzenizem za dobe Čopa in Prešerna pomenja reakcijo nasproti prvotnemu) je bila skoro večina krajskega duhovništva prevzeta teh "očičenih verskih in npravnih nazorov", ki so ugodno vplivali na versko in npravno izobrazbo ljudstva. Čop sicer meni, da te struje prav za prav ne smemo imenovati janzenistične, ker slovenska duhovščina ni bila v nobenem boju z Rimom, kakor nizozemski janzenisti; zato slovenska duhovščina tudi ne sliši rada tega krivoverskega imena.

Toda na drugi strani pravi Čop, da velja za slovenske janzeniste isto, kar se pripoveduje o francoskih, in da imajo slovenski duhovniki zelo čisto spise francoskih, t. zv. janzenistov, posebno neko prepovedano knjigo.

Ni torej noben slučaj, da smo Slovenci 200 let po protestantskem sv. pismu dobili prvi prevod katoliškega sv. pisma novega zakona ravno v tem času (1784 in 1786) in da je bil Japelj tako vnet za vzgojo mladine. Slovenski prepoveditelji, n. pr. Vodnik in Kopitar, se jasno zavedajo zveze s slovensko reformacijo. Slovenski prepoved bi ne bil mogel niti po obsegu, niti po učinkih izzvati takega odmeva, kakoršnega je izval, da ni bilo slovenske reformacije. Ako bi bila verska reformacija za nas samo epizoda in bi naš prepoved v dobi Zoisa in Vodnika po vsebini in povodih ne bil imel zveze z njo, potem bi bilo treba dokazati, da 1. slovenski prepoved ni bil v nobeni idejni zvezi z dobo prosvetljenosti in da 2. doba prosvetljenosti ni bila v nobeni zvezi z reformacijo.

Toda temu nasprotujeta naslednji zgodovinski dejstva: 1. Slovenski prepoved je bil v sijajni zvezi s prosvetljenostjo. 2. Ko je bil izpodbij cerkveni univerzalizem, kar je storila ravno reformacija v zvezi z renesanco, je bila še le možna svobodna kritika, ki je pojave prirode in človeške družbe reševala s stališča razuma in izkustva, da se je kultura začela osamosvajati od cerkvenega vpliva: reformacija je rodila prosvetljenost. Iz tega sledi: Slovenski prepoveditelji so na podlagi slovenske reformacije izvajali gesla nove dobe, ki v svojem bistvu niso nič drugega nego nadaljevanje reformacijskih idej, prenesenih s posredovanjem janzenizma (Japelj) s cerkvenega polja na celo kulturo, ki stopa pod vodstvom prosvetljenosti (Zoisa) iz cerkvenih ojuje, delujoč z uspehom pred vsem v je-

zikoslovstvu, zgodovini, pesništvu, gospodarstvu itd. (Kopitar, Linhart, Vodnik).

Kapitalistično meščanstvo je izrabilo politične in socialne krivice na Francoskem, da je vrglo ob tla fevdalizem in absolutizem. Francoska revolucija je omajala stebre stare družbe po celi zapadni Evropi, rodila se je politična in socialna svoboda tretjega stanu, a obenem se je v boju z Napoleonom jel krepiti narodni čut nasproti tujstvu. To se pravi: Vstajajoči kapitalizem je obračunal s fevdalizmom, meščanstvo je zahtevalo narodno svobodo in edinstvo, da razvije svojo gospodarsko moč.

V politiki so nastajale na razvalinah fevdalne družbe nove državne oblike, a v kulturi se je pojavljalo narodnostno gibanje. Iz Nemčije se je širila narodna ideja, zlasti po Čelih — slovenska vzajemnost Kollarja in Safarika, tudi med južnimi Slovan, v obliki ilirizma Gajevca in Vrazovega. Z gojenjem domačega jezika in zgodovine, domačega slovstva in narodnega blaga se je vzbujala ljubezen do lastnega naroda: romantika je ustvarjala narodnost in dala Slovenem pesnika Prešerna, a ilirizem je vzbudil organizatorja Bleiweisa. Jezikovne ideje, ki sta jih zastopala ta dva moža, so prodre med nami.

(Nadaljuje se).

Nemci, ki so proti vojni.

Nemci so bili dosedaj znani kot zelo militaristični narod, vendar najdemo med njihovimi vrstami še precej mož, ki se niso zasužnjili svojega duha vojnemu molhu.

Nemški list "Hamburger Nachrichten" se zelo jezi, ker se je strnilo nekaj skrajnih radikalev in pacifistov v protimilitaristično ligo "Bund Neues Vaterland", ki je posvečena radikalnemu internacionalizmu. Omenjeni časopis pravi, da bi se moralo to organizacijo zatreti kot javno nevarnost.

Omenjena Liga ima v svojih vrstah može, ki so znani, ne samo v Nemčiji, temveč tudi zvenjnih mej. To je vsekakor razveljavljajoče dejstvo za one, ki jim je pri sreju miren napredek človeštva.

Ti zagovorniki miru zahtevajo, da bi se stavilo mednarodni mirorovni odbor, ki bi deloval na to, da bi bile bodoče vojne nemogoče, in ki naj bi vabil v svoj krog one iz sovražnih dežel, kateri se strinjajo žnjim.

Glavne trditve njihove propagande so:

1. Da je sovražstvo in hujskarnje nesrečnega časa, podpirano od kupčijskih interesov in senzacionalcev, uničilo prijateljske vezi med narodi, ne glede na to, da so vsi narodi želeli mir.

2. Strenjenje po razširjenju, ki so ga gojile imperialistične težnje, sebično tekmovanje radi trgovskih prednosti, je rodilo nevarnost razdora.

3. Sistem strojne višati eno vsem sredstvom proizvajanja, je ustvarilo orožje za medsebojno uničevanje.

4. Mednarodni tekmovalstvo je poostrišlo sedanji sistem evropske politike ter je napravilo vsak majhen krajevni prepričevaren svetovnemu miru.

Treba je napraviti da se vse to prepreči. Politčne in duševne voditelje človeštva je treba osramotiti za njih neuspehe, in narovni zagovorniki se morajo strniti z ženami, kojih povečan vpliv nas navdaja z novo nade na mir. Pri tem delu nas boče najbolj podpirale množice narodov, ki ne žele, da bi se jih zopet klicalo k ubijanju, morjenju in smrti. Organizirali naj bi se in naj bi delali za trajen mir.

Brezljudno bo rožila ta vojna veliko spoznanje med narodi in čisto gotovo je, da se morajo mase neprebranjene naroda prejalisej zavesti, kako sramotno so jih izrabljali nekateri, bodisi kronane glave, bodisi kapitalisti. Interese kapitalistov so precej skupni z interesi kronanih glav.

Morda bo prišlo to spoznanje kot naravna posledica vojne. — Morda se bodo v tem slučaju narodni zavedli, da je bilo njihovo sovraštvo do drugih le umetno gojeno in da je mogoče živeti, ne da bi se koga sovražilo. Vsekakor je pa to odvisno od dovoljne izobrazbe. Vse vlade so bile dosedaj napram nepremožnim podnikom v merjenju izobrazbe precej skope.

Nekaj za šnopsarje.

Iz česa se dela žganje? Za vsakega pijanca je vendar zanimivo izvedeti, iz česa je narejen "ta zeleni" ali "ta grenki", saj potem se bolj diši človeku, če ve, kaj pije. Kraljeva saska komisija je dognala, da se dá res iz človeškega blata napraviti tako žganje, kakoršnega prodajajo po navadnih šnopsarijah. In sicer dá 1 kg takih snovi 70 gramov alkohola. Iz 100 kilogramov blata dobijo 9 litrov močnega šnopsa. To je pač tolažilno, če človek tako-le za "frustek" kaj krepkega k sebi vzame!

Poročna noč.

Spreved se je vit po poti, obdani z visokim devjem. — Prva sta šla novoporočena, za njima sorodniki, potem povabljeni, zadnji pa vaški reveži. Ob cesti je bilo vse polno otrok, ki so se rinili v spreved in plezali na drevesa, da bi boljše videli.

Ženin, lep mladenič, se je imenoval Jean Parin in je bil najboljši najemnik v okolici. — V prostem času se je pečal z lovom. Daleč naokoli ni bilo strastnega lovca. Večino svojega zaslužka je izdal za pse, čuvaje in puške.

Nevesta je bila Rozalija Rousel. Ker je bila izvanredno leap in tudi precej bogata, jo je vse hotelo imeti. — Izbrala si je Parina. Mogoče zato, ker se ji je najbolj dopadel, skorajgotovo pa zato, ker je imel največ denarja.

Ko so prestopili mejo posestva, je zagrmelo najmanj štirideset strelcev. Streli so bili dobro skriti, da jih ni nikdo videl. Možki so začeli plesati. Parin je pa pustil svojo nevesto in skočil za grm, kjer je zapazil starega hlapca. — Iztrgal mu je puško iz rok in odal pet ali šest strelcev. — Pri tem je plesal kot bi bil ponorel.

Zatem so šli naprej, po visoki travi, izbijali šale in uganjali vsakovrstne burke.

Možje so se nenadoma zresnili. Najbogatejši med njimi so nosili svilene klobuke, manj premožni so imeli pokrivala iz klobučevine, reveži pa čisto navadne kape. — Ženske so imele dolge šale, ovite okoli glave in hrbita in privezane na prsih. Šali so bili rdeči, zeleni, svetli, temni in sploh vseh mogočih barv.

Sredi visokih jablan in hruska je ležala lepa domačija. — Skozi vrata se je kadilo, iz oken je dišalo po pečenki.

Kakor kača se je zavil spreved na dvorišče. — Pri vratih se je nabralo vse polno otrok, katere so morali svati s silo razgnati, da so si priborili vzhod v vežo. — Ženske so tresle prah s svojih oblčil, popravile so si šale in vstopile.

V kuhinji je bila dolga miza, pri kateri je bilo najmanj za sto oseb prostora.

Ob dveh popoldne so sedli k obedu, ob osmih zvečer so še vedno sedeli. Možje so si odpeli dolge kamizole, zavili rokave in pili kakor živina. Rmeni jabolčnik se je svetil poleg temnega krvavoderčega vina.

Vsako jed so zalili najprej z žganjem, potem pa z vinom. — Skoraj vsako minuto je kdo vstal, šel na dvorišče, stopil k bližnjemu drevesu in si izpraznil želodec. Nato se je zopet vrnil in začel jesti z novim apetitom.

Ženske, vse rdeče in zariple v lice, čez pas strahovito stisnjene, so sedele, ker jih je bilo sram vstati. — Ko se je na slednjič ena izmed njih vendarle ojunačila in vstala, so ji vse sledile.

Ko so se vrnile, so padle prve zabavljice in šal ni bilo ne konca ne kraja.

Pripovedovali so si spodobne in nesposobne stvari, kot je že navada pri takih prilikah.

Neki starec je pokazal na novoporočena in vzkliknil:

— S sanmi se bosta peljala v Betlehem.

Vsi navzoči so se silno zakrohotali.

Ob dolenjem koncu mize so tiščali štirje mladeniči glave skupaj in šepetali. Ugibali so, kake neprilike bi napravili prijatelju v poročni noči.

— V mesečini se divji lovec klatijo naokoli — je rekel eden izmed njih in se zasmeljal.

— Naj le pridejo, jim bom že pokazal — je odvrnil ženin smeje.

— Tako ti bodo nagajali, da ne boš mogel dokončati svojega dela.

Vsi so se tresli od smeha. — Saj pravim, naj le pridejo —

je rekel še enkrat ženin.

Ko so izpili še par steklenice žganja, so se podali k počitku. — Novoporočena sta šla v sobo, ki je ležala v pritličju. — Ker je bilo precej vroče, sta odprla okna in samo polknece priprla. — Na mizi je gorela mala svetilka. — Postelja je bila pripravljena za sprejem novoporočencev.

Nevesta je odložila venec, slekla gornjo obleko in si sredi sobe v samem spodnjem krilu sezula čevlje.

Ženin je stal v kotu, kadil cigaro in gledal po strani nevesto. Gledal jo je s poželjivim pogledom in vedno bolj hrepenel po njej. — Slednjič je sskel suknjo.

Nevesta je postavila čevlje pod posteljo in začela slačiti nogavice. Pri tem mu je rekla:

— Stopi za zazor in ostani tam toliko časa, dokler ne bom v postelji.

Sprva ni hotel, slednjič je pa vendarle stopil za zazor in gledal izza njega.

Nevesta je odvezala spodnje krilo, da je zdrsnulo malo vtihih nog na tla, in skočila v posteljo.

Ženin je bil medtem že sezul čevlje, pristopil k postelji in začel iskati ustnice svoje žene. — Ko se je sklonil nadnjo, je zunaj zagrmel strel. — Prepričan je bil, da je nekdo ustrelil poleg gozda. Planil je k oknu in odprl oknice.

Po dvorišču se je razlivala mesečina, nikjer ni bilo nobenega človeka.

Ko je gledal skozi okno, ga je objelo okoli vratu dvoje melkih rok, in nevesta je zašepetala:

— Pusti vendar. — Kaj bi se jezil nanje.

Obrnil se je, vzdignil jo je v naročje in jo nesel na posteljo.

Ko je legel poleg nje, je vdrgel zagrmelo.

Planil je pokone in začel strahovito preklinjati:

— Strela božja, mogoče mislijo, da zaradi tebe ne bom ustal.

Počakajte no! Počakajte no!

Obul je čevlje, oblekel je hlače, snel s stene nabito puško in pahnil ženo vstran, ker ga je hotela zadržati. — Stopil je k oknu in je bil z enim skokom na dvorišču. Žena je čakala eno uro, dve uri, čakala je do jutranje zore. — Mož ni bilo nazaj.

Sklicala je vse stanovalec in jim povedala, da je šel Jean lovit divje lovec.

Hlapci so se takoj podali na pot.

Nasli so ga dve uri vstran od pristave, privezanega za roke in noge k drevesu. Malo je manjkalo, da ni od same jeze znorel. — Puška je ležala vsa zvita poleg njega, okoli vratu je pa imel obešene tri mrtve zajce.

In ko je pozneje pripovedoval o svoji poročni noči, je vedno pristavil:

— Saj pravim, to so vam tiči. — To se jim je izbornu posrečilo.

Kakor zajca so me dobili v past in mi v vrečo vtaknili glavo. — Presneto se jim bo slabo godilo, če izvem, kateri so bili.

Take so poročne noči po Normandiji.

Drobne vesti iz Italije.

Navdušenja v Italiji za vojno je malo, tako malo ga je, da so visoki krogi prisiljeni vstvarjati navdušenje na vse mogoče načine.

Barzilai bo govoril v Neaplju, v Rimu pa bo velik dobrodelni koncert, pri katerem bo podarjen 500 otrok. Kraljica Margerita izroči prvi zvezek svojih patrijotičnih "Pregovorov in govorov" zvezi italijanskih učiteljev, da jih na tisoče porazdelje po vojni zoni.

Vojno sodišče v Milanu je obsodilo 112 vojakov radi upornega mišljenja in agitacije na bojišču na večje kazni. Razsodba je bila proglašena v tajni seji.

"Tribuna" v Zenevi poroča iz Rima, da se misli v političnih in parlamentarnih krogih, da obstojijo med državami četverozveze razlike glede želja po miru. Večina italijanskega parlamenta bi se izrekla pod čisto spremenjenimi razmerami za to, da naj se krene na pot približevanja k miru.

Italija Svici ne zaupa nič več. Italijansko ministrstvo je prepovedalo izvoz bombaževine v one nevturalne države, ki ne dajo jamstva, da jo porabijo samo za svoje potrebe, in navaja v tem smislu izrečno Svico.

Municije zmanjkuje Italiji. To je stalna tožba, vsak dan se jo čuje.

"Corriere della Sera" pravi, da je Italija in Srbija sta oni državi, ki imata najmanj municije in materijala. Zavezniki jim morejo dati orožje. "Corriere" jim postavlja za vzgled Nemčijo, ki podpira na obdovanjan vredne način Avstrijo in Turčijo.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 209, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.

Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 402, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, R. F. D. No 2, Box 1114, Bridgeport, O.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 1114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Za smeh in kratek čas.

KUHATI NE ZNA.

— Kam pa tako hitro?
— V posredovalnico za službe. — Kuharica mi je obolela.
— Zakaj pa sama ne kuhaš?
— Saj sem nekaj časa, pa si je mož takoj pokvaril želodec.

V trgovini.

Prodajalec razkazuje v trgovini vse najraznovrstnejše blago. Dama gleda in občuduje in hvali blago na vse pretege, končno pa odide ne da bi bila kaj kupila.

Trgovci: — Če se je tej gospe blago tako dopadlo, kako pa da ni nič kupila?
Prodajalec (jezen, ker se je brez uspeha trudil): — Meni se cesarjev grad tudi dopade, kupiti ga pa ne morem.

V vojaški šoli.

Oficir: Povejte mi, zakaj pihate vedno zjutraj veter?
Vojak: Ker je potem pri "cimeriziti" vihar.

Dober svet.

Najemnik: — Prosim, gospod, v moji sobi kar prsi s stropa, kadar je dez.
Hišni gospodar: — Napravite si pršno kopel!

GLASBA.

— Teta, ali se še sedaj na starost pečate z glazbo?
— V mladih letih sem veliko pela, sedaj sem se pa začela učiti note.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 87, Brad-

dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barborton

Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1,

Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely,

Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely,

Minn.

Vsi dopisi, tikažoji se uradnih zadev, kakor tudi denarne

pošiljatelj, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-

tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode

osiralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Podkupljenje.

Bilo je krog 15. avgusta, ko je zapeljala na cesto pred portalom univerze okusna kočija, v katero je bilo upreženi dvoje sivih diralcev. Lakaj v livrji je skočil gibeno s svojega sedeža ter se pomagal v kočiji sedečemu pri izstopu.

Ta je bil se čisto mlad človek. Po zunanosti sodeč ni imel več kakor dvajset let. Bil je visoke rasti, tenek, vitek, obraza je bil rjavkastega, brado, zgornjo ustnico pa je imel gladko obruto. — Ko je stopal od voza proti vratom, se je moglo opaziti, da nekoliko šepa. Očividno že od rojstva niso bile njegove noge enako dolge. Toda vsled tega njegova zunanost ni bila izgubila na lepoti, kajti celo njegovo šepanje je bilo prijetno ter mu je dobro pristajalo. Človek bi si mislil, da ne bi bil tako lep, če ne bi imel tega šepanja. Dobe se ljudi, ki jim gotove napake dobro pristojajo.

Stopil je v predstopnišče in takoj se je močno odrazila razlika med njegovo zunanostjo in ono mladih ljudi, ki so se že poprej tam nahajali. Njihove obnošene obleke, zanemarjeni lasje, nerodna hoja in pomanjkanje drugih zunanosti: vse to je tvorilo močno nasprotje, ko je stopil ta mladi človek mednje, oblečen po najnovejši modi in pri tem tako, da se kazalo bogastvo v vsaki gubi njegovega površnika, v vsaki zakroženosti njegovega modernega klobuka. Če se ga je opazovalo, moglo se je naravnost reči, da ta mladi mož ne pozna meja v svojih sredstvih ter niti ne ve, kaj se pravi se v njih omejit.

Naravno je bila takoj splošna pozornost obrnjena nanj. Oni, ki so se po dva in dva sprehajali od enega koneca do drugega, so se ustavili. Oni, ki so se nahajali v zadnjem kotu, so pristopili bliže. Sprva je šel trdnih korakov dalje, a se je potem neodločno ustavil, ker očividno ni vedel, kam naj bi se obrnil.

Potem pa se je brezbržno ozrl po navzočih ter kakor slučajno vprašal: — Prosim, povejte mi, kje se oddajo ti dokumenti?

Niče mu ni odgovoril, vsi so se radovedno približali. Eden od navzočih je pristopil prav tik njegova radovedno opazoval njegovo obleko.

— Kakšni dokumenti? — je vprašal s precej osornim glasom, kakor v odgovor malomarnem glasu drugega.

— Mislim: Izkazilni papirji. Kje se jih mora oddati? — V pisarni. Razume se, da v pisarni.

je zbudil njegov prihod splošno pozornost. Morda tudi ničesar ni opazil, ker ga ti ljudje niso zanimali.

Čudno pa je bilo, da mu nato preprosto vprašanje ni bilo dal odgovora. Pisarna, v kateri so oddajali mladi ljudje, ki so vstopili na univerzo, svoja izkazila, je stala nekaj korakov oddaljena in vsi so to vedeli. In vsem je bilo popolnoma jasno, kaj ta mladi človek hoče. Pa ravno sedaj, ko bi mu morali dati ta preprosti odgovor, so se začeli vsi razhajati in odmikati, kakor da bi se bali, da bi mu morali izkazati to malenkostno uslugo. Nekaj posebnega je bilo, kako ga je oni mladi človek, ki je prvi stopil iz množice, prezirljivo pogledal ter na izjavajoč način odšel.

Par hipov se je nahajal prišle brez pomoči. Sredi množice ljudi ni mogel dobiti odgovora na najenostavnejše vprašanje na svetu, ni mogel zvedeti, kje se oddajajo izkazila.

Toda ravno v tem hipu je prihitel izza drugega koneca, kjer je stala mala mizica, univerzitetni vratar, častitljivega obraza, že osivele brade in s sleso na glavi. Bil je Fran Prohorovič. Ko je prišel do novodošleca, se je priklonil ter se ustavil.

— Želite v pisarno? Kar vstopite. Tukaj je.

— O, tukaj je? — je mehanično vprašal. Očividno je že poznal na navzočih in na dogodek z njimi ter je šel za svojim rešiteljem, Ivanom Prohorovičem.

Ko je despet do pisarniških vrat ter se je po napisu nad vrati prepračil, da je na pravem mestu, se je ustavil ter segel v hladni žep, kjer je našel novce za dvajset kopejk, ki ga je dal Ivanu Prohoroviču. Ta se je zahvalil ter se vrnil na svoje mesto k mali mizici. Mladi mož pa je stopil v pisarno.

Tam se ni mudil dolgo. Na podlagi svojih izkazov je imel pravo do vstopa na univerzo in ko je bil izpolnil par formalnih zunanosti, je spravljal svoj posel ter se kmalu vrnil po istem potu skozi predstopnišče. Študentje se niso zbrali krog njega, ampak so ga pustili s popolnim preziranjem neopažen in mirno. Ko se je blizal vratom pri izhodu, mu jih je njegov sluga, ki je bil opazoval ves dogodek skozi steklena vrata, slovesno odprl ter mu pomagal pri vstopu v kočijo. In s svojimi krasnimi sivimi dirjalci se je mladi mož odpeljal.

Medtem pa so se napravile v predstopnišču univerze skupine in živahno so razpravljali študentje o ravno predidnih dogodkih, in osebni, ki jih je povzročila.

Naravno, da je vzbudil mladi, bogati mož, ki se je pripeljal z dragocenimi dirjalci upreženi kočiji in s slugo v livrji, z namenom, da se pridruži tej zve-

duba prepreženi družbi, s svojo posebno zunanostjo in osebnostjo mnogo zanimanja.

— Kaka vrana pa je to? — so se vpraševali študentje. — Galikdo pozna? — In začeli so se pogovarjati o svojih utih.

Težko bi bilo povedati, zakaj je napravil ta v vsakem oziru dostojni mladi mož na vse tako neprijeten utis. Imel je zelo prikupljiv obraz, lepe temne oči, visoko čelo. V njegovem obnašanju sicer ni bilo nič odvračilnega, — kvečjemu morda neka malomarnost, ki pa je bila morda le neka privajenost. Pri tem pa se je vendar glasila splošna sodba zelo neugodno.

— Kaka nepriključna prikazen! — so menili glade njega. — Težko si je misliti kaj bolj neprijetnega. Odkod se je pač vzela? Ali je mogoče kaka priče?

— Ne, nikak priče ni, gospodje, jaz ga poznam, — se je mladjič oglasil nek tovariš, očividno mlad človek, ki je šel postal študent. Toda, dasi je šel pred nekaj dnevi odločil svoj gimnazijski kraj, je bil njegov suknjič že tako obnošen, kakor bi ga nosil že tri leta. — Jaz ga poznam, gospodje, bil sem z njim na isti gimnaziji.

— Kdo pa je?

— Njegovo družinsko ime je Galati.

— Galati? Je-li mar sin znanega bogatega Galatija?

— No, da, njegov oče ima sedem milijonov.

— Sedem milijonov! — je vskliknil nek glasov. — To je brezvestno, imeti sedem milijonov.

— Posebno, če se pomisli, da midva oba, ti in jaz skupaj ne premoreva sedem milijev.

— Ne, res, gospodje, to je brezvestno! Z delom si je pač nemogoče pridobiti sedem milijonov.

— Trgovino z žitom ima, — je razlagal dalje Galatijev šolski tovariš. — V mnogih gubernijah ima svoje agente, ki mu počeni nakupujejo žito, potem pa je v velikih tovorih, celih ladajah, pošilja v inozemstvo in pri tem zasluži velikanske svote.

— Zato je njegova prikazen tudi tako nepriključna.

— Najbrže je Grk! — je menil nekdo.

— Da, v oddaljenem kolenu, toda zdaj ne tiči nič več grškega v njem, že davno so se porušili ti Galatiji.

— Niti pojmiti ne morem, zakaj hodi na univerzo. K predavanjem itak ne bo zahajal. Kaj mu bo znanost koristila?

— Gotovo ne bo hodil, ker se lahko vozi, — se je nekdo pošalil.

— On pač misli, — je nadaljeval Galatijev šolski tovariš, — da si more urediti na univerzi vse tako udobno, kakor na gimnaziji. Tam ni ničesar delat. Zato pa je jemal pri vseh profesorjih privatne ure ter jih drago plačeval. No, in tako so ga rinili iz enega razreda v drugega. Toda s tem ne bo daleč prišel.

— No, še tega se je manjkalo! — Le poskusi naj...

Skratka: takoj in navidez brez vsakega poudarka s strani Galatija, so zavzeli vsi, ki so prisostvovali pri njegovem prvem nastopu, sovražno stališče napram njemu. Kmalu se je našel ta občutek tudi drugih, onih, ki takrat niso bili zraven. Težko je bilo reči, odkod je to prišlo. Mogli bi si misliti, da se je zbudila pri teh slabobličen zavist od tega ljubljene sreče, ki se je, dasi še mladenec, že mogel voziti v lastni kočiji s krasnimi dirjalci ter se je mogel okusno oblačiti. Toda to bi ne bilo res. Ti mladi ljudje so materijalno blagostanje življenja odkrito prezirali. Tekom vsega časa, ko so bili študentje so imeli svoje zabavo, da celo užitek, od svoje revščine, ki jim je bila tem bolj prijetna, ker je bila splošna. Bogati ni bilo v njihovi sredi. Vsi so bili potrebni, vsi so dajali privaten poduk, prebili so se skozi, kako so se pač mogli, trudili se za štipendije in nihče se ni pritoževal čez usodo. Poleg tega je bil občutek zavisti njihovim mladim srcem nekaj povsem neznanega. Po vsej verjetnosti je bolj uplivala ta razlika življenskega položaja čisto neposredno. Pojav po modi opravljenega mladega človeka med tebi stenami, ki so bile navajene na obnošene suknje in irhaste srajce, jih je razžalil.

To je bil v Galatijevem razmerju do njegovih tovarišev prvi trd voz, ki se je zavezal brez njegove krivice, ki pa je silno uplival na njegovo bodoče stališče na univerzi.

Tekom šolskega leta se je se-

znalil potem z vsemi tovariši svojega tečaja (bil je pravnik) in mnogimi drugimi. Svoje navade ni izpremenil v nobenem oziru. — Bilo je, kakor bi ne bil opazil velikanske razlike, ki je vladala med njegovimi navadami in običaji, ki so bili v rabi v teh krogih. Prejkošle se je vozil v svoji kočiji in s svojim slugo v livrji na univerzo. Konje je večkrat premenil in vsaki so bili takorekoč lepiši od prejšnjih. Njegov oče je bil ljubitelj konj, plačeval je za nje velikanske svote in njegovi hlevi so bili na glasu kot prvi v mestu. Vedno oblečen po najnovejši modi, gladko počesan in skrbno obrit, je dajal med to malomarnost in večkrat umazano napravljeno množico ljudi utis človeka, ki je le slučajno zašel mednje. Toda, on sam te razlike ni opazil. On je bil sam nase in na svoje srečno stanje preveč navajen ter je porabil premalo pazljivosti na druge.

Nihče ne bi mogel reči kaj slabega o njem, nikomur ni storil nič slabega. Napram vsem je bil uljuden, postrežljiv, celo prijazen. Neka malomarnost v njegovem glasu pač ni bilo drugega, kakor zunanja privajenost ter so se nanjo kmalu vsi privadili in se ni več brigali za to. V obsevanju s tovariši je bil, če se je nudila prilika, vedno darsiljiv. Osebnost se niče ni obračal nanj za pomoč. Na ta način ni mogel kazati svoji darsiljivosti. Toda, če se je vršila kaka prireditelj v prid študentov, tedaj ni nikdar štedil novcev. Ravnotako, če je videl, da se nabira zbirka v prid kakkega revnega študenta, tudi v takih slučajih je, ne da bi se obrnil nanj, nepozvan pristopil ter prispeval veliko svoto.

In vendar so se vsi kljub temu obračali napram njemu mrzlo in neiskreno. Da, celo umikali so se mu. In vse to še od onega prvega nastopa, ko je bil vstopil na univerzo.

(Dalje prihodnjič).

Usmrtilitev čarovnice Voisin

Leta 1680 je bila obsojena na smrt znamenita parizka čarodějka in meščanka strupov, Voisin, največja zločinka, kar jih pomni svet. Obsojila jo je posebno sodišče, katerega je sestavil Ludovik XIV. Obsojba se je glasila takole: —

Voisin je obsojena, ker je razžalila božje veličanstvo, ker je umorila veliko oseb. Za kazeno bo morala stati pred cerkvijo Notre Dame s štiri funte težko svečo v rokah, zatem jo bodo pa prepeleli na trg Greve, tam jo bodo sežgali in njen pepel raztresli na vse štiri vetrove. Predno se smrti obsojbo izvrši, se bo še enkrat zaslislalo njo in njene sokrivce. Mučiti se jo mora toliko časa, dokler ne bo vsega priznala.

Ta obsodba je bila razglašena 19. februarja 1680.

Še tisti večer so privlekli staro, grbasto čarodějko v mučilnico, kjer so bili že zbrani predsednik zbornice, gospoda La Rayne in Morel ter pisar in dva rablja.

Voisin, ki je bila spila prej šest steklenice vina, je smejaje poslušala smrtno obsodbo. Ko jo je pisar prebral, je vzkliknila: — Greffier, le zapišite, da nisem še vsega povedala, ker se ne spominjam več. Povem samo toliko, da sem napravila več grehov kot je pogubljenih v peklu.

Ko sta ji rablja zvezovala roke in noge, ju je zmerjala in pela poeestne pesmi. Le Reynie ji je rekel, da naj priproči svojo dušo Bogu, toda ona se mu je v obraz zakrohotala. Položili so jo na ozko klop. Neprestano se je smejala in pela.

— Prinesite prvi lonec! — zapovedal je predsednik Bezons.

— Na vaše zdravje, moj... Rabelj ji ni dovolil izgovoriti celega stavka. V usta ji je vtaknil velik lijak in zlij vanj dva litra vode. Roke ji je privezal v klope, noge ji je pa navezal na dolgo vrvi, ki je bila napeljana na kolo. Drugi rabelj je vrtel kolo, vrvi se je napela, v nogah čarodějke so začele pokati žile.

— Ah — je rekla, — to je ime nitno! Vedno sem se jezila, ker sem tako majhna. Sedaj na stara leta bom pa še lepa postala. — Se enkrat vam svetujem, da se spravite z Bogom! — je zaklical predsednik.

Ker se je znova zakrohotala, ji je vrtel rabelj še štiri litre vode v grlo. Po trinajstem litru je izgubila zavest, nakar je odredil predsednik konec torture. Položili so jo

na slavnico in jo nesli k ognju. Gorkota in zdravnik sta jo spravila slednjič k zavesti, nakar so jo nesli v ječo.

Naslednje dogodke je popisala gospi pl. Sevigne takole: — Ko so jo prenšli v ječo, je začela s svojimi pazniki večerjati. Pri tem je pela in uganjala burke, da je bilo groza. Pol ure pozneje je že mirno spala. Tudi naslednji dan, v sredo, je pela. Ko so ji hoteli dati v četrtke juhe, je zahtevala šampanjca. Poslali so ji izpovednik, pa ga je pogrnala skozi vrata. Ob petih popoldne so jo prenšli v voz in ji dali svečo v roke. Bila je oblečena v belo oblačilo, ki je bilo prepojeno z mastjo, da bi se lažje vnelo. Na obrazu se ji je poznalo, da je zadnje dal veliki pila; če se ji je duhovnik približal, ga je nagurala z ostudnimi psovskani. Ker ni hotela držati pred cerkvenimi vratni sveče, so jo privezali h kolu, pokrili s slamno in zažgali. Strašno je proklanjala in se metala semtertja. Obdala sta jo dim in plamen in kmalo je ni bilo več.

Voisin je bila stara šestdeset let. Vse njeno premoženje so zaplenili, prodali in porabili denar za "večne mase". V svojem življenju je zastupila najmanj 800 oseb.

Živel učitelj!

Neki hrvatski list je prinesel nedavno vrlo značilno dogodbico, ki bi se bila lahko prigodila tudi na Kranjskem. Nekemu učitelju so priredili njegovi častileci povodom štiridesetletnega marljivega in zaslužnega delovanja sijajen banket. Slavnostni govornik, ki je ob tej priliki pozdravil jubilarja, je končal svoj govor z vzklikom: "Živel gospod učitelj!" — "Prosim vas, pa od česa?" je pripomnil nato lakonično in popolnoma umestno slavljence.

NAŠI ZASTOPNIKI.

ateri so pooblašeni pobirati naročeno "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jonas Lind, Ark. in okolica: Michae Olar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojts, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saffich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolshak.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudmar.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinca.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalel in Frank Bamblich.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa in Rudolf Požek.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolica: A. Demar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavik.

Dunio, Pa. in okolica: Josip Suhor.

Export, Pa. in okolica: John Proctor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.

Ferrell, Pa.: Anton Valsatin.

Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.

Irwia, Pa. in okolica: Frank Demar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Marianna, Pa.: E. Gottlicher.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.

Menessen, Pa.: Math. Kikelj.

Meon Kus, Pa. in okolica: Frank Jak.

Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvanski.

Ignas Magister, Z. Jakle in U. K. Jakoblich.

Steeleton, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerij.

West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.

Wilkech, Pa.: Frank Semer in Joseph Peternel.

Teche, Utah: Anton Paidi.

Waterquarters, Utah: Louis Elanich.

Black Diamond, Wash.: Gr. Forenta.

Ravensdale, Wash.: Jakob Romak.

Davis, W. Va. in okolica: John Srelich.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Frank Seplich in Heronim Svetlin.

West Allis, Wis.: Frank Škole in Louis Lončaria.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marčina.

Kammerer, Wyo.: Josip Motek.

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštne nakaznici, ali poštne znamkah. Poštne je pri vseh namih za vračunana.

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj —60
Marija Kraljica —60
Vrtec nebeški —40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan —50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar —40
Berilo prvo, vezano —30
Berilo drugo, vezano —40
Berilo tretje, vezano —40
Cerkvena zgodovina —70
Dobra kuharica, vezano \$3.00
Domači živnozdravniki —50
Evangelij —50
Fizika 1. in 2. del —45
Hitri računar, vezano —40
Katekizem vez. veliki —15
Katekizem vez. mali —15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50c, oba \$1.00
Občna zgodovina —4.00
Pesarica, nagrobnice —1.00
Poljedelstvo —50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan —1.00
Postrežba bolnikom —20
Sadje in govorili —20
Schimpffov nemško-slovenski slovar —1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar —1.20
Slovenski pravnik —2.00
Slovenska Slovnica, vez. —1.20
Slovenska pesmarica, 2. zvezek po —60
Spisovnik ljubavnih pisem —40
Trtna us in trtoraja —40
Umna živinoreja —50
Umni kmetovalec —50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po —50

Življenjepis Simon Gregorčiča —50
Življenja trnjeva pot —50
Za kruhom —20
Življenje na avstr. dvoru ali Surt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu) —70

SPILMANOVE PESTVI:
1. zv. Ljubite svoje sovražnike —20
2. zv. Maron, krščanski deček —25
4. zv. Praški judek —20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza —25
7. zv. Sultanovi suznji —25
8. zv. Ti indijske poveljati —30
9. zv. Kraljičin

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

On?

Spisal Guy de Maupassant.

Dragi prijatelj, praviš, da ne moreš vrjeti? Vem, da ne moreš. Gotovo me ematras za blaznega. Mogoče sem res malo blazen, pa ne iz onih vzrokov, katere ti navajaš. Da, oženil se bom.

Kljub temu se pa niso izpremenile moje misli in moja prepričanja. Se vedno smatram ženitev za neumnost. Vem, da ne morem nobene ženske ljubiti, ker ljubim vedno druge. Najraje bi imel tisoč rok, tisoč ustnih in tisoč noga, da bi lahko objel v enem samem trenutku tisoč lepih, krasnih deklet.

In kljub temu se bom poročil. Priporočam ti, da deklico, ki bo postala jutri moja žena, komaj poznam. Malo se mi še celo dopade in to mi zadostuje. Majhna je, blendinka in lepo razvita. Pojutršnjem bom najbrže zahrepenel po veliki brunetki.

Bogata ni posebno. Njen oče je sreden uradnik, ona je pa deklica, kakšnih je na stotine po svetu. Danes pravijo o njej: Gospodična Lojolle je lepa. Jutri bodo pa mogoče rekli: Gospa Raymond je zelo lepa. Kratkotrajno, ona je ženska, s katero se človek lahko poroči, toda po preteku nekaj mesecev opazi, da bi veliko boljše ukrenil, če bi se poročil s kakim drugim.

— Zakaj se boš pa poročil žnjo? — me vprašuješ. — Ne vem zakaj. Poročil se bom zato, da ne bom sam.

Ne vem, kako bi ti pojasnil, da bi ti bilo bolj umljivo. Mogoče bi ti si smilil, mogoče bi me zaničeval.

Ponoči ne maram biti sam. Pri sebi hočem imeti bitje, bitje, ki zna govoriti.

Ko se bom prebudil, jo bom lahko kaj vprašal, kaj neumnega mogoče, in ona mi bo odgovorila.

Svest si bom, da moje stanovanje ni prazno, da je poleg mene v njem še eno živo bitje. In ko bom prižgal svečo, bom opazil poleg sebe človeški obraz. Povem ti, da nisem rad sam. Povem ti, da se bojim samote.

Pa še me ne boš razumel.

Ne misli, da se bojim kakke nevarnosti. Ne, če bi videl roparji v moje stanovanje, bi jih z mirno vestjo postrelil. Tudi prikazni se ne bojim, ker nisem praznoveren. Tudi mrtvecev me ni strah, ker vem, da se s smrtjo vse konča.

No in...? Seveda... bojim se samega sebe. Strahu se bojim. Bojim se svojega duha, tresem se pred mrtvičnim občutkom neznanne groze.

Le smej se, če se hočeš. Strašno je, ni mogoče odzdraviti. Zidov se bojim, pohištva, bojim se vseh stvari, katere sem že kdaj videl. Posebno se pa bojim mojih misli. Najprej občutim, da se naseljuje nemir v moje srece, čutim, ko mi vse zagomazi po hrbtu. Pogledam okoli sebe. Nikjer ničesar. Samo bojim se, ker ne vem, česa se bojim.

Govorim, pa se preplašim pred svojim lastnim glasom. Hodim po sobi, pa mislim, da je za vratni kak neznanec, da je nekaj za vratni, pod posteljo. Kljub temu, da vem, da ni ničesar za vratni, grem vseno pogledat.

Povej mi, ali ni nekaj strašnega tako življenje? Prej nisem občutil ničesar takega. Mirno sem se vrnil domov in mirno sem legel k počitku. Če bi mi kdo rekel, da se bom kdaj bal, bi se norčeval iz njega.

Začelo se je pa šele prejšnje leto na čuden, tajinstven način. Bilo je nekega meglenega jesenskega večera. Ko se je moja osterbnica po večerji vrnila domov, nisem vedel, kaj bi počel. Šel sem parkrat gorindol po sobi. Čutil sem se utrujenega, nezmožnega za delo. Zunaj je deževalo, deževne, kaplje so udarjale na okno.

Zalosten sem bil in sam. Stanovanje se mi je naenkrat zazdelo tako prazno, kakor se nikoli. Kaj naj storim? Naenkrat me je zabolelo. Zakuril sem in začel strmeti v plamen.

Naenkrat nisem mogel več sedeti, neka nepremagljiva želja me je gnala na prosto. Sklenil sem obiskati prijatelja in sem se napotil proti njegovemu stanovanju.

Ni ga bilo doma. Začel sem hoditi po cestah, ki so bile mokre in prazne. Trkal sem pri drugih prijateljih, pa nisem dobil nikogar doma. Pogledal sem v več kavar, pa nikjer nobenega znanega obraza. Do polnoči sem blodil tako okoli, o polnoči sem se pa podal proti domu. Miren sem bil, toda izvanredno utrujen. Odprl mi je portir, ki je bil ponavadi že ob enajstih v postelji. Gotovo je prišel kdo tik pred menoj v hišo, sem pomislil sam pri sebi.

Ko grem iz sobe, obrnem ponavadi dvakrat ključ v vratih. Tisti večer sem na svoje največje začudenje spoznal, da so bila vrata samo priprta. Najbrže so mi prinesli kakšno pismo.

Vstopil sem. V kamnu je še vedno palopal mal očenjek in napol razsvetljeval sobo. Ko sem vzel svečo in jo hotel prižgati, sem opazil, da nekdo sedi v naslonjaču poleg kamina, s hrbtom obrnjen proti meni, in da si pri ognju greje noge.

Ne smem misliti, da sem se bal, o, niti najmanj. Takoj mi je šinila misel v glavo: Eden mojih prijateljev me je hotel obiskati. Portir, kateremu sem rekel, da se bom kmalo vrnil, mu je dal ključ od mojega stanovanja. Seveda, zato je bil portir še pokonen in zato so bila vrata samo priprta.

Moj prijatelj, od katerega sem videl samo lase, me je čakal in je zaspal. Stopil sem bližje in ga hotel zbuditi. Natančno sem videl, da mu je roka visela preko naslonjača in da je imel prekrižane noge. Glavo je imel po strani, kar mi je dokazovalo, da je spal. — Bog ve, kdo je? — sem se vprašal. V sobi se je le malo vdeplalo. Vzdignil sem roko in mu jo hotel položiti na ramo...

Moja roka je udarila po naslonjaču. Nikogar ni bilo. Stol je bil prazen. O moj Bog, kako sem se prestrašil!

Obrnil sem se, misleč, da je nekdo za menoj. Obstal sem, lovil sem sapo, navdala me je taka groza, da bi kmalo padel na tla. Ker sem precej hladnokrven človek, sem se kmalo zavedel. Razburjen sem, nervozen, ničesar drugega, sem rekel sam pri sebi. Samo oči so premetile moje misli. Videle so nekaj, kar ni eksistiralo. Temu pravijo praznoverni ljudje prikazen. Oči so me varale.

Prižgal sem svečo in sem na svoje veliko začudenje opazil, da se mi tresajo kolena. Obrnil sem se, misleč, da je nekdo za menoj. Miren torej nisem bil. Na glas sem govoril in pel. Ko sem zaprl vrata, sem se nekoliko pomiril.

Ležal sem kakih pet minut v postelji in zopet prižgal svečo. Nikjer ničesar. Kljub temu sem pa vstal in skril naslonjač za posteljo. Zaspal sem; v sanjah se mi je pa pojavila ravno ista grozljiva slika kot sem jo videl malo prej na lastne oči.

Sele ob jutranji zori sem se do dobra pomiril in mirno spal do poldne.

Popoldne sem bil zelo vesel in zadovoljen. Zvečer sem šel večerjati v restavracijo, pozneje sem bil v gledališču.

Toda ko sem se vračal proti stanovanju, me je popadel neznan strah. Bal sem se, da bi ga zopet ne videl. Nisem se bal njega, ne njegove navzočnosti, bal sem se groze, ki bi se me polastila, če bi ga videl.

Več kot eno uro sem hodil semtertja po stanovanju. Ko se mi je začelo vse skupaj dozdevati neumno, sem vstopil. Predno sem odprl vrata, sem bil prižgal luč in pogledal takoj na kamin. Nikogar ni bilo tam.

Ah, kako sem se oddahnil. Kako sem bil vesel! Ko sem hodil po sobi, sem se večkrat obrnil. Bal sem se teme, ki je bila v kotih. Spal sem slabo, toda ponoči nisem videl ničesar.

In od tistega časa ne morem biti sam.

Zdi se mi, da je vedno poleg mene, v moji neposredni bližini.

Od tistega časa ga nisem več videl, ne. In kaj bi tudi bilo, ko vendar vem, da ni nič, da ne verujem vanj.

Njegovo sliko imam pa vedno pred očmi. Noge pri ognju, z naslonjača viseča roka, na stran nagnjena glava. Toda dovolj, na to ne bom več mislil.

Neprestano me zasleduje. To je blaznost! Toda kdo je? Kdo je on? Saj vem, da ga ni nikjer. Samo v moji slutnji živi, v mojem strahu, v moji grozi. Dovolj torej, več kot dovolj.

Da. Naj si prizadevam, kolikor hočem, naj še tako zbiram misli, sam ne morem več biti. Zato ne, ker je on tukaj. Vem, da ga ne bom nikdar več videl, da se mi nikdar več ne bo prikazal. On je neviden, toda to nič ne škodi, tukaj je. Za vratni je, v zaprti omarici, pod posteljo, v vseh temnih kotih, v vsaki senci. Samo če odprem vrata, če pogledam v omaro, če posvetim pod posteljo, ga ni več. In v takih slučajih stoji za menoj. Obrnem se, pričam, da ga ne bom videl. Kljub temu je pa še vedno za menoj.

To je sicer neumno, pa je grozno in strašno!

Kaj hočeš, jaz ne morem nič zato. Sedaj, ko bova dva, vem, da ga ne bo več. Pri meni je zato, ker sem sam, samo zato, ker sem sam!

Oče humbuga.

Phineas Taylor Barnum je bil največji mojster humbuga. Kar je on govoril in zatrjeval, je bilo naravnost smešno in neverjetno. Nekoč je prišel iz Amerike v Evropo in pripeljal seboj opico, o kateri je zatrjeval, da je orangutan. Neki učenjak je javno v časopisju proglasil, da omenjena opica ne more biti orangutan, ker ima rep.

Komaj je Barnum za to stvar izvedel, je dal v časopisje sledečo notico: — Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem jaz edini na svetu, ki ima urangutana z repom. To je bil edini orangutan na svetu, ki ima rep.

Potrlost na italijanskem finančnem trgu.

„Idea Nazionale“ prinaša pomemben članek o potrlosti na italijanskem finančnem trgu, na katerega vplivajo zlasti te-le okoliščine:

1. Izostale so denarne pošiljave, katerih je bilo jako mnogo iz inozemstva od strani izseljencev; ti izseljenci so se vrnili in živijo po večini ubožno.
2. Tujski promet je popolnoma prenehal.
3. Velika je potreba uvoza iz inozemstva, izvoza ni.
4. Raznega blaga se porabi več nego poprej, zmanjšala pa se je produkcija raznih izvoznih predmetov, oboje radi vojne.
5. Italijansko blago se prodaja preko Švice in se italijanski krediti takoj inkasirajo, dočim je Italiji nemogoče svoje kredite odtegniti iz Avstro-Ogrske.
6. Nekatere vrste blaga se hitro nakupujejo za dolgo dobo.
7. Povišalo se je kroženje papirnatega denarja, kar se splošno kaže v obsevu kovinskih rezerv in obsevu tako, kako sedaj.

Protest na Anglijo je dovršen.

Washington, D. C., 7. oktobra. V državnem departmentu se je danes objavilo, da se bo poslanica na Veliko Britanijo radi omejevanja ameriške trgovine odposlala že pričetkom prihodnjega tedna.

V kolikor pride vpoštev državnih departmentu, je poslanica že izgotovljena, a ni še znano, kedar se je bo lotil predsednik. Ker pa je slednji natančno informiran glede vseh tozadevnih posameznosti ter je z državnim tajnikom večkrat razpravljal o tem dokumentu, se domneva, da se poslanica popolnoma strinja z njegovimi nazori ter da je vsled tega komaj pričakovati radikalnih izprememb.

Znano je, da se v novi poslanici energično ponavlja že preje objavljene proteste, katere se je dvignilo proti metodam Anglije glede prevažanja živil in drugih pogojnih predmetov kontrabanta. Istotako se dviga protest proti takozvani blokadi vseh pošiljatev v Nemčijo.

Kje se nahaja moj brat LOUIS MLAKAR? Doma je iz vasi Zavrata pri Studenem na Dolenjskem. Pred tremi leti je bil še v Clevelandu in sedaj ne vem za njegov naslov. Prosim, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi, ker javiti mu imam nekaj važnega. — Anton Mlakar, 1045 E. 61. St., Cleveland, Ohio. (6-8-10)

NAZNANILO.

Slovenec v Chicagu, Ill., in okolici naznanjam, da nisem več na 1559 Clybourn Ave., ker sem se selil na 1714 N. Halsted St. JOSIP MUROVEC, urar in zlatar.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA PROSEN. Doma je iz Trpčan pri Hlirski Bistrici. Poročati mu imam nekaj važnega, zato prosim cenj. rojake, če kdo ve za njega, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Tony Hrvatin, Box 616, Kane, Pa. (8-9-10)

POZOR ROJAKI!

Ako ste namenjeni kupiti hišo in ne veste kje in kako bi se lotili, da bi prav kupili, da se ne bi potem, ko ste vaše težko zaslužene denarje oddali, kesali za vašo napačno kupnjo. Torej pridite k meni, da se pogovorimo. Imam vedno hiše na prodaj in vam povem, kje bi bilo najbolje za vas. Vprašajte onega, ki je od mene kupil, ako vam reče, da ni zadovoljen s kupnjo, prilijete ga k meni, da reče to vsprico mene in jaz za bočem rešiti vsakega plačila. Nikar ne puščajte dan ali dva, da greste gledati kje najdete hišo, ker jaz že vem, kje so take hiše in jih vam pokazem. Za delo vam ne računam ničesar. Se priporočam.

JOSIP ZAJEC, 1378 E. 49 St., Cleveland, O. Tel. Central 6494 R.

Vodnik sreče.

Zdravniška knjiga, kako se hitro d-ma odzdravi vseh bolezni, posebno spolnih. Vsakemu zastoj. J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja ANTONA KALČEC. Doma je iz Papezat. Zadržuje mi je pisal iz Winter Burn, W. Va. Če kdo ve za njegov naslov, prosim, naj mi javi, ali naj se sam oglasi. — Alois Stimac, Box 96, Barborton, Ohio. (6-7-10)

VABILO

PRVO VELIKO VINSKO TRGATEV, katero priredi slovensko pevsko društvo „Zvon“ v soboto 9. oktobra 1915 v prostorih g. Leona Struklja, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. Pričetek ob osmi uri zvečer. Vstopnina 15 centov.

Ker je to naša prva Vinska trgateg, je upati, da se je bodo prijatelji petja in dobre zabave udeležili v kolikor mogoče velikem številu. Za dobro kuhinjo in izobno pijačo bo vsestransko prekrbljeno. Vsakovrstne zabave bo obilo.

K obilni udeležbi vabi (3x 5,7,8-10) ODBOR.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik.

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravišтво Glas Naroda

NAZNANILO.

Rojakom v državi Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik.

MR. FRANK MEH

kateri je upravičen pobirati naročnino za list „Glas Naroda“ in in dati pravovredna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravišтво „Glas Naroda“,

POZOR, SLOVENKE!

Potrebujem služkinjo za pomagati v perilnici. Plačam \$30 na mesec in hrano, ali pa brez hrane \$55. Katero veselji, naj mi piše, da se natančneje domene. Maria Funtek, Box 300, Oatman, Ariz. (7-8-10)

Največja farmarska naselbina.

Največja slovensko-hrvaška farmarska naselbina v Ameriki je v okolici mesta Ashland v Wisconsinu. BLIZU 200 SLOVENCEV IN HRVATOV lastuje zemljo v tem kraju. Naselbina je stara nad šest let in mnogo naselnicov ima že jako lepe farme, ki so najboljši dokaz, da je zemlja v tem kraju dobra in kraj ugoden za naše naselnike. Drugi vzrok, da ti naseljenici tako lepo napredujejo, je to, da jih kompanija ne zapusti, ko se enkrat naselijo, kakor se to drugod godi, temveč jim stoji na strani toliko časa, da si opomorejo. To je mogoče zato, ker je kompanija poleg njih in ne na stotine milj proč. V pospeševanje svojih interesov so si farmarji ustanovili potrebne organizacije. V korist vsakega kupca zemlje je, da vse to upošteva. Ako hočete torej kupiti dobro zemljo na dobrem kraju, tedaj pridite ali pišite na:

The James W. Good Company Slovenian Dept., Ashland, Wis.

Vsakomur se pošlje list Goodov Naselnik zastoj, ako piše ponj, če se zanima za zemljo ali ne. Se danes pišite ponj!

OGLAS NARAVNA VINA

Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vstet tudi vojni davek za vino. — Potovadni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem S. JACKSE, Box 161, St. Helena, Cal

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravim po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravah vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Peru sylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalec za stopnik

MR. KVONKO JAKNA,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici. Upravišтво „Glas Naroda“,

dobite „GLAS NARODA“ skozi štiri mesece dnevno, izvezati nedelj in postavnih praznikov. „GLAS NARODA“ izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. „GLAS NARODA“ donša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,0001 — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

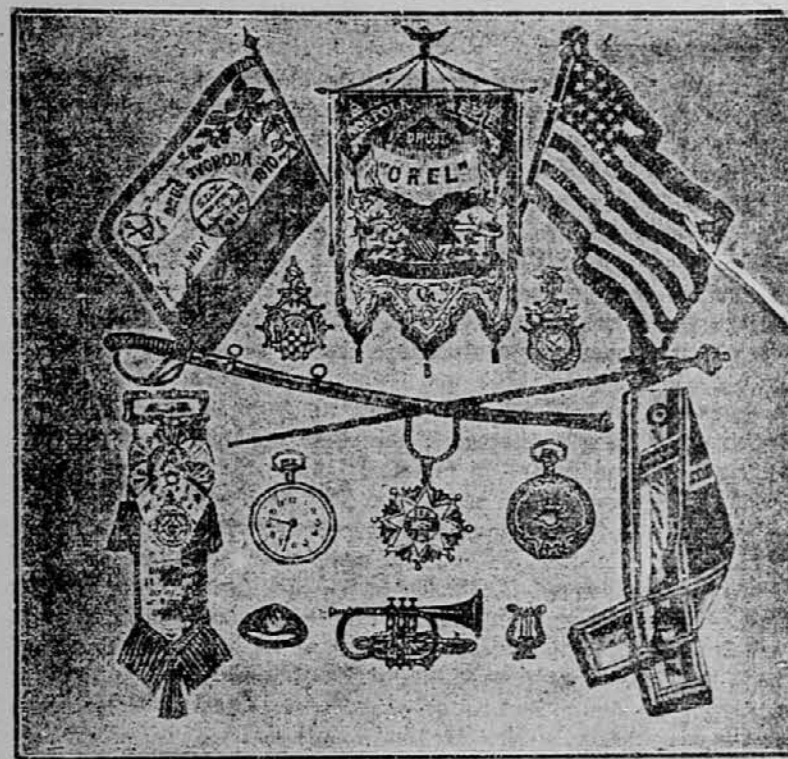
ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

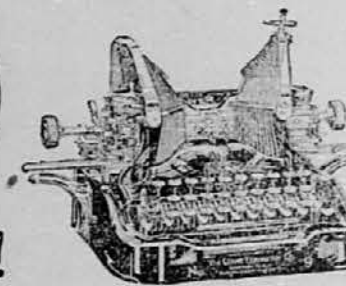

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regal, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, varnico, privesek, pretan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene srecno vprašate. Upravišstvo V. a. siane le 2c. pa si bodeče pribavili dolarje.

Cenike, več vrat pošiljam brezplačno. Pišite ponj. IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

Nov uzoren pisalni stroj!

The No. 9 OLIVER The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da, triumf na tem polju je tu!

Ravno je prišel — in prišel leta, predno so ga izvedenci pričakovali.

Izdelovalci so delali celo življenje, da dobijo ta idealni stroj. Oliver je zopet zmagal kot je zmagal, ko smo dali svetu prvi vidljivi stroj.

Gotovo ni pisalnega stroja na svetu, ki bi bil sličen novemu Oliver „9“. Mislite na tako nežen pritisk, da bi stopinja mačice pritisnila tipke!

POZOR!

Najnovejša iznajdba, katere je opaziti na tem stroju kontrolira vse Oliver. Celo naši prejšnji modeli — slavni kot so bili — niso imeli dvojnega premikača.

Ta daje celo kontrolo 84 črk in znamenj v mala prsta leve in desne roke. In ta vam pusti, da jih pišete le z 28 tipkami, najmanjšim številom na kateremkoli pisalnem stroju.

Pisanci na vse druge stroje lahko rabijo Oliver „9“ takoj ter hitreje in lažje.

Se danes pišite za vse posameznosti in bodite med poznali čuda tega pisalnega stroja. Spoznajte, zakaj se poslužujejo tipisti, delodajalci in privatniki povsod Oliver pisalnega stroja. Odpošljite dopisnico takoj. Nikakih obveznosti. Veselilo nas bo pojasniti vam vse.

17 CENTOV NA DAN! Zapomnite si, da je ta najnovejši Oliver „9“ največja vrednost, kar se je kdaj dalo v kakem pisalnem stroju. On ima vse prejšnje posebne iznajdbe — vidno pisavo, avtomatični „spacer“, 6 in 1/2 unč touch ter dodatno poljubni premikač, izmenjalni trak ter vse najnovejša iznajdba.

Kljub temu pa smo se odločili, da ga prodajamo vsakemu po našem slavnem načrtu — 17 centov na dan. Sedaj si more vsakdo nabaviti ta najboljši pisalni stroj, s slavnim PRINTYPE, ki piše kot tisk.

Se danes pišite za vse posameznosti in bodite med poznali čuda tega pisalnega stroja. Spoznajte, zakaj se poslužujejo tipisti, delodajalci in privatniki povsod Oliver pisalnega stroja. Odpošljite dopisnico takoj. Nikakih obveznosti. Veselilo nas bo pojasniti vam vse.

THE OLIVER TYPEWRITER CO.,

310 Broadway, New York, N. Y.

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

17

(Nadaljevanje)

Ulrik Frederik se je nato podal domov. Takrat se mu je odkazalo par sob v Rosenburgovi palači in ker je njegov služabnik odšel, se ni prižgalo nobenih luči in tako je sedel sam v veliki sobi, skoro do polnoči.

Nahajal se je v nekem čudnem, napol žalostnem, napol pričakovanjem razpoloženju, v katerem se zdi človeku, da plove duše po-ši naprej po reki, dočim se vrste ob bregu vsakovrstne postavne in podobe. To je bil odmev današnje zabave, živahna množica na pokopališču, smehljaj Marije Grubbe, gospa Rigitze, kraljica, milost kralja, njegov nekdanji srd, — gibanje Marijinih rok, Zofija Urnes, blede in oddaljena, cvetka na blazini postelje ter zopet glas Marije Grubbe, zvok posamezne besede, nje povdarek, — tako je sedel ter poslušal vse to.

Vstal je, stopil k oknu ter ga odprl. Sklonil se je ven v hladno noč. Z vrta so duhtele rože in z neba je pršil droben dež. Bilo je tako tiho kot v globokem grobu....

OSMO POGLAVJE.

Dasiravno se je Marijo Grubbe zelo slavilo, je vendar kmalu zapazila, da se je ni še prav sprejelo v družbo odraslih. Take mlade gospodične se je kljub vsem komplimentom in laskavostim držalo na posebnem, podrejenem prostoru v družbi. To so morale občutiti v številnih majhnih stvareh, ki so bile vsaka zase skoro brezpomembne, a so skupno dosti pomenile. Najprej so bili otroci, ki so bili tako neprijetno domači s takimi gospodičami, potem pa služinčad. — Veliko razliko je bilo opaziti v načinu, kako je sprejel kak star služabnik suknjo kake gospe ali gospodične in čisto opazna razlika je obstajala med nasmehom služkinje, kadar je stregla omoženi ali kadar neomoženi ženski. Zelo neprijeten je bil prijateljski ton, katerega so se posluževali mladi plemenitaši in naravnost obupno je bilo, kako malo utisa so napravili ogorčeni pogledi in mrzla odklanjanja. Najboljše se je godilo mladim deklicam z mlajšimi kavalirji, kajti če tudi niso bili zaljubljeni, so bili do skrajnosti obzirni ter so jim govorili najlepše, kar so si mogli izmisliti. Med starejšimi gospodi jih je bilo par, ki so bili naravnost neznojni radi njih komplimentov in laskanj. Najhujša pa so bile ženske, posebno novo poročene. Njih vedenje je bilo naravnost neznojno. Istotako je bilo med mladimi deklicami samimi. Med njimi ni bilo nobene skupnosti. Če je mogla ena pripraviti drugi kako ponižanje, je to storila. Vsaka je zrla na drugo kot na otroka. To stališče je bilo vsled tega vse prej kot prijetno in Marija je z veseljem sprejela nekaj namigavanj gospe Rigitze, da razmišljajo sorodniki na zvezo med njo in Ulrikom Frederikom, dasiravno ni bila prav posebno vnetja za Ulrika. Ta vest ji je kazala poglede na boljše bodočnost. Ko se ji je pa še nadalje izslikalo, da bi bila ta zveza zelo ugodna, ker bi potem nje našla vstop v notranje dvorne kroge, kjer bi živila v sijaju, se ji je zdelo, da bi bila ta sreča prevelika. Ulrik Frederik kot naravni sin kralja in njegov ljubljene, je imel pred seboj najlepšo bodočnost. Vsled tega ji je postalo skoro tesno pri sreu ob misli, da je vse to dosedaj le govorčenje in prazno upanje.

Gospa Rigitze pa je imela svoje vzroke, na katere je zidala. O svojih mislih in načrtih jo je obvestil Ulrik Frederik ter jo prosil, naj mu bo dobra zagovornica pri Mariji. Nadalje jo je tudi prosil, naj se informira, kakšnega mnenja sta glede tega kralj in kraljica. Slednja dva sta oba milostno sprejela to novico ter dala izraza svojemu zadovoljstvu, dasiravno se je kralj nekaj časa pomišljal.

Med kraljico in gospo Rigitze, njeno zaupno prijateljico in svetovalko, se je gotovo že davno govorilo o tej zvezi ter jo tudi sklenilo. Kralj pa se je pustil razven drugega gotovo pregovoriti tudi vsled dejstva, ker je bila Marija bogata partija ter je bil kralj zelo pogosto v denarnih zadregah. Ulrik Frederik je sicer dobil Vordnburg, a pri svoji razpisanosti in razkošnem življenju je vedno trpel na pomanjkanju denarja. Pri tem pa je bil kralj vedno prvi, ki mu je moral pomagati. Ker je bila Marijina mati, gospa Marija Juni, mrtva, ter je bilo pričakovati tudi od njenega očeta, Erika Grubbe, precejšno dedščino, ker je bil slednji precej skop, je bila ta zveza za Ulrika še veliko ugodnejša.

Tako je stala cela stvar zelo ugodno in nekega lepega dne sta se oba slovesno zaročila.

Ulrik Frederik je bil zelo zaljubljen, a ne na oni viharji, nemirni način kot takrat, ko je zavzemala njegove misli Zofija Urnes. Bila je to sanjajoča, skoro otožna ljubezen, ne pa življenja polna, rdečelična.

Marija mu je bila povedala zgodovino svoje malo srečne mladosti in on je ljubil izslikati si njene mlade boli z istim sočutnim, a obenem pohlepnim dopadanjem, ki navdaja mladega meniha, kadar vidi v svoji fantaziji, lepo, belo mučenico. Nato so prišli časi, ko so ga mučili temni dvomi, ko si je mislil, da mu ne bo usojeno obdržati si jo, temveč da mu jo bo prečasná smrt iztrgala iz rok. Ob takih prilikah si je ves obupan sam sebi prisegal, da jo bo nosil na rokah, da bo držal od nje vsak strupen diš, da bi vodil in pospeševal vsako dobro razpoloženje v njej ter da ji ne bo nikdar povzročil nobenega jada.

Prišli so pa zopet trenutki, ko je zmagovalno vriskal ob misli, da mu je dana v popolno oblast ta bogata lepota, ta čudovita duša, — kot duša mrtvega človeka v rokah Boga, ki jo lahko stre v prah če jo hoče ali pa dvigne, jo poniža ali skloni.

Da so se mogle take misli zbuditi v njem, je bila deloma krivda Marije, kajti njena ljubezen, če je sploh ljubila, je bila čudovito ponosna in prešerne narave. Bila bi le temna in napol resnična slika, če bi se hotelo reči, da je bila njena ljubezen do umrlega Ulrika Kristijana kot od viharja vspenjeno morje, dočim je bila ona do Ulrika Frederika slična istemu morju v žaru večera ter ob mirnem vremenu.

Ona je pač ljubila Ulrika Frederika, pa menda le zato, ker se je nahajal v posesti čarobne palčice, ki opirajo vrata k krasotam in nasladam življenja.

Bilo je enega zadnjih dni avgusta, malo po poldne, ko sta jahala Ulrik Frederik in Marija skozi iztočna vrata in nato po pešeni poti, vodeči ob zalivu.

Zrak je bil čist in svež po dežju, ki je padal predpoldne. Solnce je stalo nad vodami in na nebu so se podili v daljavi temni oblaki.

Jahala sta naprej tako hitro kot jim je dovoljevala pot in obema je sledil lakaj v kričeh rdeči suknji. Jahala sta mimo vrtov, kjer so blesteli jabolki iz temnega vejčja, mimo razbošenih ribiških mrež, v kojih so še blesteli kapljice dežja; mimo kraljeve ribiške hiše z rdečo streho. Smejala sta se in šalila ter dirjala naprej.

Pri Gueldenlundsbrug sta zavila ter jahala skozi gozd proti Overdrup, nakar sta prišla skozi goščavo do blesteče površine Overdrup jezera.

Visoke bukve so se zrcalile v gladki površini in gori v zraku, pod kronami dreves, so plesale mušice. Rdeč metulj se je prikazal a zopet izginil v solnčni luči nad jezerom. Z nekega dvorišča za grmovjem je bilo čuti kokodakanje kokoši in na drugi strani jezera so krulili golobi pod sličnimi velikimi bukvami.

Ustavila sta konje ter ju pustila broditi po vodi, da sta si oprala zaprašena kopita in se napojila. Marija je ostala v vodi nekoliko dalje kot Ulrik Frederik ter spustila vajeti, da je mogla njena kobila prosto iztegniti vrat. V roki pa je imela dolgo bukovno vejo, s koje je počasi trgala liste ter jih metala v vodo.

— Mislim, da dobimo nevihto, — je rekla ter pozorno zasledovala sunek vetra, vsled katerega so se pojavile na površini jezera okrogle, temnoobrobline pege.

— Potem se vrni. — je svetoval Ulrik Frederik.

— Za nobeno ceno, — je rekla ona ter naenkrat pognala svojega konja na suho.

V koraku sta jahala nato po poti krog jezera in v veliki gozd.

— Rada bi vedela, — je rekla Marija, ko je zopet čutila na svojih licih gozdni hlad ter vdihavala sveži zrak, — rada bi vedela, — naprej ni prišla z besedami, temveč je zrla z blestečimi pogledi v gozd.

— Kaj bi rada vedela, draga?

— Če ne more napraviti gozdni zrak pametnih ljudi nespametnim. — Ah, kako pogosto sem šla v Lindumer gozd ter se izgubila globlje in globlje v najbolj gosto zatišje. Bila sem vsa iz sebe, pela iz vsega grla, trgala cvetke ter jih zopet metala proč ter klicala ptice, ki so bežale pred menoj. Naenkrat pa mi je postalo tako tesno pri sreu in zbala sem se vsake vejice, ki se je zlomila pod mojimi nogami in strah me je bilo mojega lastnega glasu. Ali nisi ti doživel nič sličnega?

Predno pa ji je mogel Ulrik Frederik odgovoriti, je ona že pričela peti neko pesem iz polnega grla.

(Nadaljuje se).

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte al. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje- ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoté pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil.

V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsa kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so ji spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Faud (na abodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne čim slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli knje križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na prečestljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta al. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAHVALILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIE.

ki je pooblaščen pobirati naročila in izdajati tozadevna potrdila. Upravišтво "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki se bili ogleparjeni, otopa ni ali s katerimi se je laže rav- nati.

Brezplačno se daje nasvete pri seljenjem, kateri so bili ogleparjeni od bankirjev, odvratnikov, trgovcev s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval- cev, kakipotev in posestnikov ge- stila.

Daje se informacije v naravni- zaselskih zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašati na državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s pri- seljeneci na Ellis Island ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DEJAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 80 East 29th St., odprti vsaki dan od 9 ure jutraj do 5 popoldni in v sredo sveder od 9. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno na- stilo za Ro- jake in moške, kakor tu- di za moške, brke in brado. Ako se radi to mazilo, sta- stejo v 6 te- dnihi kresni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moških krasne brke in brado in ne- do odpadali in ne osiveli. Revmatism, kostbol ali trdnost v ro- kah, noga in križu v 8 dneh popolnoma odpravim. rane, opekline, bole, ture, krasne in grinte, potne noge, kurje oči, bradovica, ozelbine v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moji zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAGNER.

1009 E. 94th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij- skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20th straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 18 1/2 palca velika;

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kavi na ali HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zdru- njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma- cij z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.